

ORMAN KANUNU (1)

Kanun Numarası : 6831
Kabul Tarihi : 31/8/1956
Yayımlandığı R.Gazete : Tarih : 8/9/1956 Sayı : 9402
Yayımlandığı Düstur : Tertip : 3 Cilt : 37 Sayfa : 2457

*Bu Kanunun yürürlükte olmayan hükümleri için bakınız
"Yürürlükteki Bazı Kanunların Mülga Hükümleri Külliyatı",
Cilt: 1 Sayfa: 477*

*Bu Kanun ile ilgili olarak Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren
yönetmelikler için, "Yönetmelikler Külliyatı" nun kanunlara göre
düzenlenen nümerik fihristine bakınız.*

BİRİNCİ FASIL*Ormanların Tarifi, Taksimi, İdare ve Murakabesi*

Madde 1 – Tabii olarak yetişen veya emekle yetiştirilen ağaç ve ağaççık toplulukları yerleriyle birlikte orman sayılır.

Ancak :

- A) Sazlıklar;
- B) Step nebatlarıyla örtülü yerler;
- C) Her çeşit dikenlikler;
- Ç) Parklar;

D) (**Değişik: 23/9/1983 - 2896/1 md.**) Şehir mezarlıklarıyla kasaba ve köylerin hudutları içerisinde bulunan eski (kadim) mezarlıklardaki ağaç ve ağaçlıklarla örtülü yerler,

---

(1) a - Bu Kanunda geçen "Ziraat Vekaleti" deyimini 20/6/1973 tarih ve 1744 sayılı Kanunun Ek 2 nci maddesiyle Orman Bakanlığı olarak;Orman Bakanlığı adı da 6/3/1985 tarih ve 3161 sayılı Kanunla "Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı" olarak değiştirilmiştir.

b - Bu Kanun ile orman hizmet ve konularına ilişkin diğer kanun, tüzük ve yönetmeliklerde ve bunların ek ve değişikliklerinde Tarım Bakanı'na veya Bakanlığına verilen, görev ve yetkilerin Orman Bakanı'na veya Bakanlığına intikal etmiş olduğu 26/6/1972 tarih ve 1595 sayılı Orman Bakanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanununun 13. maddesinde hükme bağlanmıştır.

c - Bu Kanun uyarınca yapılan tahsisler için 19/10/1989 gün ve 383 sayılı KHK'nin geçici 1 inci maddesine bakınız.

E) Sahipli arazide bulunan ve civarındaki ormanlarda tabii olarak yetişmiyen ağaç ve ağaççık nevelerinin bulunduğu yerler;

F) (**Değişik : 22/5/1987 - 3373/1 md.**) Orman sınırları içinde veya bitişiğinde tapulu, orman sınırları dışında ise her türlü tasarruf belgeleriyle özel mülkiyette bulunan ve tarım arazisi olarak kullanılan, dağımık veya yer yer küme ve sıra halinde ki her nevi ağaç ve ağaççıklarla örtülü yerler,

G) (**Değişik : 22/5/1987 - 3373/1 md.**) Orman sınırları dışında olup, yüzölçümü üç hektarı aşmayan sahipli arazilerde tabii olarak yetişen her nevi ağaç ve ağaççıklarla örtülü yerler, ⁽²⁾

H) (**Değişik: 5/11/2003-4999/1 md.**) Orman sınırları içinde veya bitişiğinde tapulu, orman sınırları dışında ise her türlü tasarruf belgeleri ile özel mülkiyette bulunan ve muhitin hususiyetlerine göre yetişmiş veya yetiştirilecek olan (...) ⁽¹⁾ fıstık çamlıkları ve palamut meşelikleri dahil olmak üzere her nevi meyveli ağaç ve ağaççıklar;

İ) (**Değişik : 23/9/1983 - 2896/1 md.**) Sahipli arazideki aşılı ve aşısız zeytinliklerle, özel kanunu gereğince Devlet Ormanlarından tefrik edilmiş ve imar, ıslah ve temlik şartları yerine getirilmiş bulunan yabancı zeytinlikler ile 9/7/1956 tarih ve 6777 sayılı Kanunda tasrih edilen yabancı veya aşılansız fıstıklık, sakızlık ve harnupluklar.

J) Funda veya makilerle örtülü orman ve toprak muhafaza karakteri taşımayan yerler,

K) (**Ek: 28/10/2020-7255/3 md.**) Orman sınırları dışında olup, alan büyüklüğüne bakılmaksızın sahipli arazilerde, ekim ve dikim yolu ile yetiştirilen her nevi ağaç ve ağaççıklarla örtülü yerler, orman sayılmaz.

Madde 2 – (Değişik : 5/6/1986 - 3302/1 md.)

Orman sayılan yerlerden:

A) Öncelikle orman içindeki köyler halkının kısmen veya tamamen yerleştirilmesi maksadıyla, orman olarak muhafazasında bilim ve fen bakımından hiçbir yarar görülmeyen aksine tarım alanlarına dönüştürülmesinde yarar olduğu tespit edilen yerler ile halen orman rejimi içinde bulunan funda ve makilerle örtülü yerlerden tarım alanlarına dönüştürülmesinde yarar olduğu tespit edilen yerler,

B) 31/12/1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetmiş yerlerden; tarla, bağ, bahçe, meyvelik, zeytinlik, fındıklık, fıstıklık (antep fıstığı, çam fıstığı) gibi çeşitli tarım alanları veya otlak, kışlak, yaylak gibi hayvancılıkta kullanılmasında yarar olduğu tespit edilen araziler ile şehir, kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerleşim alanları,

Orman sınırları dışına çıkartılır.

Orman sınırları dışına çıkartılan bu yerler Devlete ait ise Hazine adına, hükmi şahsiyeti haiz amme müesseselerine ait ise bu müesseseler adına, hususi orman ise sahipleri adına orman sınırları dışına çıkartılır. Uygulama kesinleştikten sonra tapuda kesin tashih ve tescil işlemi yapılır.

Bu yerler dışında orman sınırlarında hiçbir suretle daraltma yapılamaz .

(**Değişik dördüncü fıkra: 5/11/2003-4999/2 md.**)Bu madde hükümleri; muhafaza ormanı, millî park alanları, tabiat parkları, tabiatı koruma alanları, izin ve irtifak hakkı tesis edilen ormanlık alanlar ve 3 üncü madde ile orman rejimi içine alınan yerlerde bu niteliklerinin devamı süresince; yanan orman sahalarında ise hiçbir şekilde uygulanmaz.

(1) Bu arada yer alan "... kızılağaçlıklar ile aşılı kestanelikler, ..." sözcükleri, Anayasa Mahkemesi'nin 17/3/2004 tarihli ve E.:2003/100, K.:2004/33 sayılı Kararı ile iptal edildiğinden madde metninden çıkarılmıştır.

(2) 28/10/2020 tarihli ve 7255 sayılı Kanunun 3 üncü maddesiyle, (G) bendinde yer alan "arazideki" ibaresi "arazilerde tabii olarak yetişen" şeklinde değiştirilmiştir.

(Ek fıkra: 22/5/1987 - 3373/1 md.) Bu maddenin (B) bendi ile orman sınırları dışına çıkarılıp, 2924 sayılı Kanunun 11 ve 12 nci maddeleri gereğince fiili durumlarına göre ifraz edilerek bedeli karşılığı satılacak yer, yapı ve tesisleri kullananlardan, satış işlemleri tamamlanıncaya kadar eciri misil alınmaz.

Madde 3 – Buldukları mevki, vaziyet, haiz oldukları hususiyet noktasından memleketin ve halkın menfaat, sıhhat, selametine yarıyacak veya tarihi, bedii veya turistik kıymeti bakımından muhafazası gereken, gerek Devletin ve gerek eşhasın hususi mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerin orman rejimine alınmasına Cumhurbaşkanınca karar verilebilir. ⁽¹⁾

Madde 4 – Ormanlar mülkiyet ve idare bakımından:

- A) Devlet ormanları;
- B) Hükmi şahsiyeti haiz amme müesseselerine ait ormanlar;
- C) Hususi ormanlar;

Vasıf ve karakter bakımından:

- A) Muhafaza ormanları;
- B) Milli parklar;
- C) İstihsal ormanları;

olmak üzere ayrılır.

Madde 5 – Hükmi şahsiyeti haiz olmıyan Devlet dairelerince hususi maksatlara göre tesis edilen ormanların bu daireler tarafından tesis gayelerine uygun surette idare ve intifama Ziraat Vekaletince izin verilebilir.

Madde 6 – (Değişik : 22/5/1987 - 3373/3 md.)

Devlet ormanlarına ve Devlet ormanı sayılan yerlere ait her çeşit işler Orman Genel Müdürlüğüne yapılır ve yaptırılır.

Devletten başkasına ait olan bütün ormanlar, bu Kanunun hükümleri dairesinde Orman Genel Müdürlüğünün murakabesine tabidir.

İKİNCİ FASIL

I

Devlet Ormanları Orman kadastro

Madde 7 – (Değişik : 5/6/1986 - 3302/2 md.)⁽²⁾⁽³⁾

(Değişik birinci fıkra: 5/11/2003-4999/3 md.) Devlet ormanları ile evvelce sınırlaması yapılmış olup da sınırlandırma sırasında orman olduğu halde orman sınırları dışında kalmış ormanların, hükmi şahsiyeti haiz amme müesseselerine ait ormanların, hususi ormanların, orman kadastro ve bu ormanların içinde ve bitişiğinde bulunan her çeşit taşınmaz malların ormanlarla müşterek sınırlarının tayini ve tespiti ile 2 nci madde uygulamaları ile ilgili olarak kadastro kesinleşmiş yerlerde tespit edilen fenni hataların düzeltilmesi işleri orman kadastro komisyonları tarafından yapılır. **(Ek cümle: 15/1/2009-5831/2 md.)** Ancak, henüz orman kadastro başlanılmamış yerlerde, 3402 sayılı Kadastro Kanunu hükümlerine göre belirlenen orman sınırı, orman kadastro komisyonunca belirlenen orman sınırı niteliğini kazanır. ⁽³⁾

(Ek fıkra: 5/11/2003-4999/3 md.) Orman kadastro komisyonlarınca ormanların kadastro ve Devlet ormanlarında yapılacak 2 nci maddenin (B) bendi uygulamaları resen, 2 nci maddenin (A) bendi uygulamaları müracaatın değerlendirilmesi ve Bakanlığın onayı ile bedelsiz olarak, hükmi şahsiyeti haiz amme müesseselerine ait ve hususi ormanlarda 2 nci maddenin (B) bendi uygulamaları ise bu ormanların sahiplerinin müracaatı üzerine bedeli karşılığında yapılır.

(1) 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nin 38 inci maddesiyle, bu maddede yer alan "Ziraat veya Maarif Vekaletleri veya Turizm Umum Müdürlüğünün teklifi üzerine İcra Vekilleri Heyetince" ibaresi "Cumhurbaşkanınca" şeklinde değiştirilmiştir.

(2) 10/10/2011 tarihli ve 657 sayılı KHK'nin 36 ncı maddesiyle bu maddenin üçüncü fıkrasında yer alan "Tarım Orman ve Köyleri Bakanlığına" ibaresi "Orman Genel Müdürlüğüne" şeklinde değiştirilmiştir.

(3) 19/4/2012 tarihli ve 6292 sayılı Kanunun 13 üncü maddesiyle bu maddenin birinci fıkrasında yer alan "herhangi bir nedenle" ibaresi "sınırlandırma sırasında orman olduğu halde" şeklinde, üçüncü fıkrasında yer alan "köylerde köy muhtarlığınca" ibaresi "mahalle ve köylerde muhtarlıkça" şeklinde değiştirilmiştir.

(Değişik üçüncü fıkra: 19/4/2018-7139/9 md.) Orman kadastro komisyonları, Orman Genel Müdürlüğüne atanacak bir orman yüksek mühendisi veya orman mühendisinin başkanlığında, bir orman yüksek mühendisi veya orman mühendisi veya bunların bulunmaması halinde orman teknikeri, bir ziraat yüksek mühendisi veya ziraat mühendisi veya bunların bulunmaması halinde ziraat teknisyeni ile beldelerde belediye encümenince, mahalle ve köylerde muhtarlıkça bildirilecek bir temsilci olmak üzere bir başkan ve üç üyeden teşekkül eder.

(Değişik fıkra: 5/11/2003-4999/3 md.) Orman kadastro komisyonları ve amenajman heyetleri başkan ve üyelerine ödenecek tazminat ve harcırah miktarları her yıl bütçe kanunu ile belirlenir. Arazi çalışmalarının atama merkezleri dışında yapılması halinde arazi tazminatı yerine yurt içi gündelikler ödenir.

Komisyonların çalışma usul ve esasları yönetmelikle düzenlenir.

Madde 8 – (Değişik : 5/6/1986 - 3302/3 md.)

Orman kadastrosunun ve bu Kanunun 2 nci maddesi gereğince orman sınırları dışına çıkarma işlemlerinin yapılacağı il ve ilçeler Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığınca belirlenir.

Kadastro çalışmalarının yapılacağı yerler en az bir ay önce radyo ve diğer yayın araçları ile ilan olunur.

Orman kadastrosu ve sınırları dışına çıkarma işlerine ait arazi çalışmalarının başlama tarihi ise, orman kadastro komisyonu tarafından en az 15 gün önceden çalışacak belde, mahalle ve köylerle bunlara bitişik belde, mahalle ve köylerin uygun yerlerine asılarak ilan edilir.⁽¹⁾

İlan işlemlerine ait usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Madde 9 – (Değişik : 23/9/1983 - 2896/5 md.)⁽²⁾

(Değişik birinci fıkra: 19/4/2012-6292/13 md.) İlan işleri tamamlanan belde, mahalle ve köylerde kadastro yapılacak ormanların sınırları komisyonlarca, arazi üzerinde belirlenerek tutanakla tevsik edilir, belirlenen sınır noktaları ölçülerek haritalama işlemleri yapılır.

Bu tutanak; sınırlandırılan ormanların işletme şeklini, ihtiva ettikleri ağaç türlerini, mülkiyet ve diğer aynı hakları, sınırda bulunan taşınmaz malların cinsini, maliklerinin ve işgal edenlerin ad ve soyadını, gösterilen veya verilen belgelerin tarih, numara ve nitelikleri ile ilgililer tarafından yapılan itirazları kapsayacak şekilde düzenlenir.

(Değişik üçüncü fıkra : 5/6/1986 - 3302/4 md.) Tutanaklar, orman kadastrosu ve bu Kanunun 2 nci maddesinin (B) bendinin uygulamalarında her belde ve köy için, (A) bendinin uygulamasında ise bir veya birden fazla köy ve belde veya ilçe hudutları içinde kalan bütün köyler için tutulur ve tutanak defterine yazılır. Bu tutanaklar komisyon başkanı, üyeler, bilirkişiler ve hazır buldukları takdirde orman içinde veya bitişğinde taşınmaz mal sahibi olanlar ile kullananlar veya kanuni mümessilleri veya vekilleri tarafından imza edilir.

(1) 19/4/2012 tarihli ve 6292 sayılı Kanunun 13 üncü maddesiyle bu fıkrada yer alan “belde ve köylerle bunlara bitişik belde ve köylerin” ibaresi “belde, mahalle ve köylerle bunlara bitişik belde, mahalle ve köylerin” şeklinde değiştirilmiştir.

(2) 15/1/2009 tarihli ve 5831 sayılı Kanunun 3 üncü maddesiyle; bu maddenin yedinci fıkrasının birinci cümlesinden sonra gelmek üzere “3402 sayılı Kadastro Kanununa göre kadastrosuna başlanan çalışma alanlarında evvelce kesinleşmiş olan orman haritalarının kontrolü sonucunda tespit edilecek hesaplamalardan kaynaklanan yüzölçümü hataları 3402 sayılı Kanunun 4 üncü maddesine göre oluşan kadastro ekibince düzeltilir. Diğer vasıf ve mülkiyet değişikliği dışında kalan aplikasyon, ölçü ve çizimden kaynaklanan yüzölçümü ve fenni hatalar ise kadastro müdürlüğüne mahalli orman kuruluşuna bildirilir. Bildirim tarihinden itibaren onbeş günlük süre içerisinde orman kadastro komisyonu görevlendirilir.” cümleleri eklenmiştir.

(Değişik dördüncü fıkra: 5/11/2003-4999/4 md.) Kadastro ve diğer ormancılık hizmetleri için gerekli hava fotoğrafları ve haritalar Orman Genel Müdürlüğüne yapılır veya yaptırılır.

Ölçme metodlarına ait uygulanacak teknik hususlar yönetmelikte belirtilir.

Kadastrosu yapılan ormanların sınır noktaları zeminde tespit ve tesis edilir. Tespit edilen sınır noktalarının tahrip edilmesi veya yerlerinin değiştirilmesi yasaktır. ⁽¹⁾

(Ek fıkra: 5/11/2003-4999/4 md.) Orman tahdidini veya kadastrosu yapıp ilân edilerek kesinleşmiş yerlerde, vasıf ve mülkiyet değişikliği dışında aplikasyon, ölçü, çizim ve hesaplamalardan kaynaklanan yüzölçümü ve fennî hatalar tespit edildiğinde, bu hatalar Orman Genel Müdürlüğüne bilgisi ve denetimi altında orman kadastro komisyonlarınca düzeltilir.

(Ek cümle: 19/4/2012-6292/13 md.) Düzeltme işlemleri en son ilan edilen çalışma esas alınarak yapılır. **(Ek cümleler: 15/1/2009-5831/3 md.)** 3402 sayılı Kadastro Kanununa göre kadastrosuna başlanan çalışma alanlarında evvelce kesinleşmiş olan orman haritalarının kontrolü sonucunda tespit edilecek hesaplamalardan kaynaklanan yüzölçümü hataları 3402 sayılı Kanunun 4 üncü maddesine göre oluşan kadastro ekibince düzeltilir. Diğer vasıf ve mülkiyet değişikliği dışında kalan aplikasyon, ölçü ve çizimden kaynaklanan yüzölçümü ve fennî hatalar ise kadastro müdürlüğüne mahalli orman kuruluşuna bildirilir. Bildirim tarihinden itibaren onbeş günlük süre içerisinde orman kadastro komisyonu görevlendirilir. Düzeltme, 10 uncu maddeye göre ilân olunur. **(Değişik yedinci cümle: 19/4/2018-7139/10 md.)** İlan tarihinden itibaren otuz gün içinde düzeltmenin kaldırılması maksadıyla kadastro mahkemelerine, kadastro mahkemesi olmayan yerlerde kadastro davalarına bakmakla görevli mahkemelere dava açılmadığı takdirde yapılan düzeltme kesinleşir. Düzeltmelerde 11 inci maddedeki hak düşürücü süre aranmaz.

Madde 10 – (Değişik : 19/4/2012 - 6292/13 md.)

Sınırlaması ve bu Kanunun 2 nci maddesine göre, orman sınırları dışına çıkarma işlemleri bitirilen köy, belde veya mahallelere ait düzenlenen kadastro dosyaları Orman Genel Müdürlüğüne gönderilir. Orman Genel Müdürlüğüne bulunan şekli ve hukuki noksanlıklar komisyonlarca düzeltildikten sonra, kadastro tutanak suretleri haritaları ile birlikte orman kadastro komisyonlarınca ilgili köy, belde veya mahallelerin uygun yerlerine asılmak suretiyle ilan edilir. Ayrıca, tutanak suretleri Maliye Bakanlığı ile Orman Genel Müdürlüğüne mahalli kuruluşlarına intikal ettirilir.

Asılma tarihi, beldelerde belediye encümenlerinin, mahalle ve köylerde ihtiyar heyetlerinin tasdik edecekleri belgelerle tevsik olunur. Bu belgeler komisyon dosyalarında saklanır.

Kadastrosu tamamlanan veya devam eden ormanlara ait haritaların yapılmasında ölçme, hesap, tersimat ve aplikasyon işleri harita ve kadastro mühendisleri veya teknikerleri tarafından yapılır, sorumluluk harita ve kadastro mühendislerine aittir. Çalışma alanlarında yapılan ölçüm ve haritalama işlemlerinin usulüne uygun olarak yapılmasını sağlamak ile kontrol onayını yapmak üzere Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü taşra teşkilatınca kontrol mühendisi görevlendirilir. Kadastro teknik standartlarına uygun üretilen bu haritalar, harita ve kadastro mühendislerinin kontrol onayından sonra komisyon başkanınca tasdik olunur.

(1) 19/4/2012 tarihli ve 6292 sayılı Kanunun 13 üncü maddesiyle bu fıkroda yer alan "sabit taş ve beton kazıklarla tespit edilir." ibaresi "zeminde tespit ve tesis edilir." şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 11 – (Değişik : 5/11/2003-4999/6 md.)

(Değişik birinci fıkra: 26/2/2014-6527/1 md.) Orman kadastro komisyonlarınca alınan kararlara ilişkin düzenlenen tutanak ve haritalar askı suretiyle otuz gün süre ile ilan edilir. Bu ilan ilgililere şahsen yapılan tebliğ hükmündedir. Tutanak ve haritalara karşı itirazı olanlar; askı tarihinden itibaren otuz gün içinde kadastro mahkemelerinde, kadastro mahkemesi olmayan yerlerde kadastro davalarına bakmakla görevli mahkemelerde dava açabilirler. İlan süresi geçtikten sonra, dava açılmayan kararlara ilişkin düzenlenen tutanak ve haritalar kesinleşir. Orman kadastro komisyonlarınca düzenlenen tutanak ve haritaların kesinleştiği tarihten itibaren on yıl geçtikten sonra, kadastrodan önceki hukuki sebeplere dayanarak Hazine hariç itiraz olunamaz ve dava açılmaz.

(Değişik ikinci fıkra: 26/2/2014-6527/1 md.) Hak sahibi gerçek ve tüzel kişiler tarafından açılacak sınırlamaya itiraz davalarında hasım Orman Genel Müdürlüğü; 2 nci maddeye göre orman sınırları dışına çıkarma işlemlerine karşı açılacak itiraz davalarında ise hasım Hazine ve Orman Genel Müdürlüğüdür.

(Değişik üçüncü fıkra: 26/2/2014-6527/1 md.) Orman Genel Müdürlüğünce açılacak davalarda hasım, hak sahibi gerçek ve tüzel kişilerdir.

(Değişik dördüncü fıkra: 26/2/2014-6527/1 md.) Kadastrosu yapıp kesinleşen Devlete ait ormanlar orman vasfı ile, 2 nci maddeye göre orman sınırları dışına çıkarılan yerler ise kaydında belirtme yapılarak hâlihazır vasfı ile; kesinleşme tarihleri tescil tarihi olarak gösterilmek suretiyle, en geç üç ay içinde hiçbir harç ve bedel alınmaksızın Hazine adına tapu kütüklerine kaydedilir.

Bu Kanunun;

a) 20.6.1973 tarihli ve 1744 sayılı Kanunla değişik 2 nci maddesi,

b) 23.9.1983 tarihli ve 2896 sayılı, 5.6.1986 tarihli ve 3302 sayılı kanunlarla değişik 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (B) bendi,

Uygulamaları ile orman sınırları dışına çıkarılan, ancak fiilen orman olduğu Orman Genel Müdürlüğünce tespit edilen yerler, talep üzerine Maliye Bakanlığınca Orman Genel Müdürlüğüne tahsis edilir. Tahsisi yapılan bu yerler Hazine adına tapuya orman vasfıyla tescil edilir.

Sınır noktaları ile ölçü işinde kullanılan tüm noktalardaki taş, beton kazık ve diğer işaretler Orman Genel Müdürlüğünce korunur. Noktaların tahribatı veya yerlerinin değiştirilmesi yasaktır.

Madde 12 – (Değişik : 23/9/1983 - 2896/8 md.)⁽¹⁾

(Değişik birinci fıkra: 5/11/2003-4999/7 md.) Orman kadastro komisyonları için lüzumlu olan taşıt araçları ile her türlü demirbaş donanımları, görevlilerin kanunî yollukları ve her türlü giderler Orman Genel Müdürlüğünce sağlanır.

(Ek fıkra : 22/5/1987 - 3373/6 md.; Mülga: 11/10/2011-KHK-666/1 md.)⁽¹⁾

(1) 11/10/2011 tarihli ve 666 sayılı KHK ile bu maddede yapılan düzenlemeler; 10/10/2013 tarihli ve 28791 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan Anayasa Mahkemesi'nin 27/12/2012 tarihli ve E.: 2011/139, K.: 2012/205 sayılı Kararı ile iptal edilmiştir.

(**Ek fıkra: 5/11/2003-4999/7 md.**) Orman kadastro ve 2 nci madde uygulamaları yapılıp kesinleşmiş ormanlarda, gerçek ve tüzel kişiler ile kamu kurum ve kuruluşlarınca orman sınırlarının arazi üzerine aplikesi talepleri her yıl Orman Genel Müdürlüğünün teklifi ve Çevre ve Orman Bakanlığının onayı ile belirlenen tarifeler üzerinden ücreti karşılığı yapılır.

(**Ek fıkra: 19/4/2012 - 6292/13 md.**) Orman kadastro yapılıp kesinleşen yerlerde, orman idaresince başka bir değerlendirme yapılmaksızın kesinleşen orman kadastrona göre işlem yapılır.

II. Orman köylülerinin kalkındırılması ve nakledilmesi:

Madde 13 – (Değişik : 23/9/1983 - 2896/9 md.)

Devlet ormanları içinde veya bitişiğinde bulunup, köylerde veya dağınık yerlerde oturanlardan:

A) Buldukları yerlerde kalkındırılmaları mümkün görülenler, bu Kanunun ek 3 üncü maddesinde belirtilen fondan öncelikle yararlandırılarak kalkınmalarına katkıda bulunulur.

B) Yerinde kalkındırılmaları mümkün görülmeyen veya su ve toprak rejimi bakımından buldukları yerleşim yerlerinden kaldırılmaları zorunlu bulunan bu köyler halkının kısmen veya tamamen öncelikle bu Kanunun 2 nci madde birinci fıkrası (A) bendinde belirtilen orman sınırları dışına çıkarılan yerlere, bu mümkün olmadığı takdirde diğer yerlere nakil ve yerleştirilmelerine, Cumhurbaşkanınca karar verilir. Nakledilen köyler halkına ait araziler, Devlet ormanı olarak derhal ağaçlandırılır. ⁽¹⁾

III. Ormanların muhafazası:

Madde 14 – Devlet ormanlarında:

A) Yetişmiş veya yetiştirilmiş fidanları kesmek, sökmek, ekim sahalarını bozmak, yaş ağaçları boğmak, yaralamak, tepelerini veya dallarını kesmek veya koparmak veya ağaçlardan yalamuk, pedavra hartama çıkarmak;

B) Dikili yaş veya kuru ağaçları kesmek veya bunları kökünden sökmek veya bunlardan kabuk veya çıra veya katran veya sakız çıkarmak, yatık veya devrik ağaçları kesmek veya götürmek, kök sökmek, kömür yapmak;

C) (**Değişik : 3/11/1988 - 3493/1 md**) Palamut, ıhlamur çiçeği, her çeşit orman örtüsü, mazı kozalağı tıbbi ve sınai nebatları veya orman tohumlarını toplayıp götürmek;

D) (**Ek : 3/11/1988 - 3493/1 md.**) Ormanlardaki göl, gölet, baraj ve derelerde dinamit atmak veya zehir bırakmak suretiyle avlanmak;

E) (**Ek : 3/11/1988 - 3493/1 md**) Ticaret amacıyla olmaksızın kendi ihtiyacı için toprak, kum ve çakıl çıkarmak;

Yasaktır.

Madde 15 – Ormanın gelişmesi için idarenin fenni maksatlarla yapacağı ameliyat dışında; 14 üncü maddenin (A) bendinde yazılı fiillerden fidan sökmek veya dal kesmek ile orman hasılatı elde etmek üzere aynı maddenin (B) bendinde ve muhtelif faydalar sağlamak için (C) bendinde yazılı fiil ve hareketleri yapmak, orman idaresinin izin ve müsaadesine bağlıdır.

(1) 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nin 38 inci maddesiyle, bu bentte yer alan "Köy İşleri ve Kooperatifler Bakanlığının görüşü de alınarak Tarım ve Orman Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca" ibaresi "Cumhurbaşkanınca" şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 16 – (Değişik birinci fıkra: 10/6/2010-5995/19 md.) Devlet ormanları içinde maden aranması ve işletilmesi ile madencilik faaliyeti için zorunlu; tesis, yol, enerji, su, haberleşme ve altyapı tesislerine, fon bedelleri hariç, bedeli alınarak Çevre ve Orman Bakanlığınca izin verilir. Ancak, temditler dahil ruhsat süresince müktesep haklar korunmak kaydı ile Devlet ormanları sınırları içindeki tohum meşcereleri, gen koruma alanları, muhafaza ormanları, orman içi dinlenme yerleri, endemik ve korunması gereken nadir ekosistemlerin bulunduğu alanlarda maden aranması ve işletilmesi, Çevre ve Orman Bakanlığının muvafakatine bağlıdır. Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin; baraj, gölet, liman ve yol gibi yapılarda dolgu amaçlı kullanacağı her türlü yapı hammaddesi üretimi için yapacağı madencilik faaliyetleri ile zorunlu tesislerinden bedel alınmaz.

Ruhsatname veya imtiyaz almış olanlarla, ruhsatname veya imtiyaz alacaklar, işe başlamadan evvel çalışma sahalarını orman idaresine haber vermeye ve ormana zarar gelebilecek hallerde, orman idaresinin göstereceği tedbirleri almaya ve yapmaya mecburdurlar.

(Ek fıkra: 26/5/2004-5177/34 md.) Madencilik faaliyetlerinin ve faaliyetlerle ilgili her türlü yer, yol, bina ile tesislerin hükmi şahsiyeti haiz amme müesseselerine ait ormanlarda veya özel ormanlarda yapılmak istenmesi halinde Çevre ve Orman Bakanlığınca izin verilebilir. Bu takdirde kullanım bedeli, kullanım süresi, yapılan bina ve tesislerin devri gibi hususlar genel hükümlere uygun olarak taraflarca tespit edilir.

(Ek fıkra: 10/6/2010-5995/19 md.) Madencilik faaliyetlerinin sona ermesi neticesinde idareye teslim edilen veya terk edilen doğal yapısı bozulmuş orman alanları rehabilite edilir. Rehabilite maksadı ile bu alanların orman yetiştirilmek üzere inşaat, yıkıntı ve hafriyat atıkları ile doldurularak ağaçlandırmaya hazır hale getirilmesi için büyükşehir mücavir alanlarında büyükşehir belediyelerine, diğer yerlerde ise il ve ilçe belediyelerine bedeli karşılığında izin verilebilir.

(Ek fıkra: 10/6/2010-5995/19 md.) Maddenin uygulanması ile ilgili tanım, şekil, şart ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Madde 17 – (Değişik birinci fıkra: 19/4/2012-6292/13 md.) ⁽¹⁾Devlet ormanları içinde bu ormanların korunması, istihsal ve imarı ile alakalı olarak yapılacak her nevi bina ve tesisler müstesna olmak üzere; otlatma planı yapılan alanlarda yıllık otlatma süresi dâhilinde hayvanların planlı otlatılmasını sağlayan, gecelemesini emniyet altına alan ve dağılmalarını engelleyen geçici çevirmeler şeklinde düzenlemeler dışında, her çeşit bina, ağıl ve hayvanların barınmasına mahsus yerler yapılması, tarla açılması, işlenmesi, ekilmesi ve orman içinde yerleşilmesi yasaktır. Ancak, Devlet ormanlarında 31/12/2011 tarihinden önce toplu yerleşimin bulunduğu; yaylak ve otlak olarak kullanılan alanlar içindeki yerler ile yılın belirli dönemlerinde geleneksel yaylacılık maksadıyla yerleşim yeri olarak kullanılan alanlar kullanım bütünlüğü de dikkate alınarak Orman Genel Müdürlüğüne tespit edilir. Tespit edilen bu alanlardan uygun görülenler Cumhurbaşkanlığı kararı ile yayla alanı olarak ilan edilir. İlan edilen yayla alanlarında 31/12/2011 tarihinden evvel yapılmış, hakkında müsadere kararı bulunanlar da dâhil her türlü bina ve tesisler mevcut haliyle vaziyet planında gösterilerek Orman Genel Müdürlüğüne sabit kıymetlerine alınır. Yayla alanlarında bulunan bina ve tesisler orman idaresi tarafından işletilir, işletilebilir veya kiraya verilebilir. Elde edilen gelirler Orman Genel Müdürlüğü döner sermayesine gelir kaydedilir. Giderler ise Orman Genel Müdürlüğü

(1) 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nin 38 inci maddesiyle, bu fıkroda yer alan "Orman ve Su İşleri Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu" ibaresi "Cumhurbaşkanı" şeklinde değiştirilmiştir.

döner sermayesinden karşılanır. Bu alanlardaki bina ve tesislerin kullanıcıları orman idaresince tespit edilir, ilgili kaymakamlık ve muhtarlıklar vasıtasıyla bir ay süreyle ilan edilir. Bu süre içinde yapılan itirazlar bir ay içinde orman idaresinde mevcut bilgi ve belgelere göre, bunun mümkün olmaması hâlinde başvuru sahiplerinin elindeki bilgi ve belgelere göre sonuçlandırılarak ilgililere bildirilir. Kullanıcısı tespit edilen bina ve tesisler vaziyet planına göre kullanıcılarına, tespit tarihinden itibaren bir yıl içinde talebi hâlinde rayiç bedel üzerinden 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre kiraya verilebilir. Kullanıcıları tarafından kiralanmayan bina ve tesisler ise yıkılır. Kiralanan bina ve tesislere ilişkin, ilgili kurumlarca orman idaresine bildirilen eksikliklerin tamamlanması yönünde kiracıya tebligat yapılarak en geç bir yıl içinde eksikliğin giderilmesi istenir. Eksikliklerin giderilmemesi hâlinde yapılan kiralama işlemi iptal edilir. İlgili mevzuattan doğacak her türlü zarar ve hukuki sorumluluk kiracıya aittir. Yayla alanı olarak ilan edilen yerlerde orman idaresince nüfus yoğunluğu, yöresel ihtiyaç ve sosyal problemler dikkate alınarak gerekli her tür ve ölçekte planlar Orman Genel Müdürlüğüne yapılır veya yaptırılır. Yapılan bu planlar Orman ve Su İşleri Bakanlığınca onaylanır. Yayla alanlarında mevcut bina ve tesislerin kiralaayan tarafından iki yıl içinde planlara uygun hale getirilmesi istenir. Uyumlu hale getirenlerin kira sözleşmeleri yenilenir. Aksi halde kira sözleşmesi iptal edilir. Yayla alanlarına ilişkin iş ve işlemler yönetmelikle belirlenir.

Devlet ormanlarının herhangi bir suretle yanmasından veya açıklıklarından faydalanılarak işgal, açma veya herhangi şekilde olursa olsun kesme, sökme, budama veya boğma yollarıyla elde edilecek yerlerle buralarda yapılacak her türlü yapı ve tesisler, şahıslar adına tapuya tescil olunamaz. Buralara doğrudan doğruya orman idaresince el konulur. **(Mülga son iki cümle: 17/6/2004-5192/1 md.) (Ek cümle: 17/6/2004-5192/1 md.)** Yanan orman alanlarındaki her türlü emval Orman Genel Müdürlüğüne değerlendirilir.

(Değişik fıkra: 22/5/1987 - 3373/7 md.; İptal: Ana. Mah.nin 17/12/2002 tarihli ve E.:2000/75, K.:2002/200 sayılı Kararı ile; Yeniden düzenleme: 17/6/2004-5192/1 md.) (Değişik birinci cümle: 25/6/2010-6001/33 md.) Savunma, ulaşım, enerji, haberleşme, su, atık su, petrol, doğalgaz, hava ayırıştırma, altyapı, katı atık bertaraf ve düzenli depolama tesislerinin; baraj, gölet, sokak hayvanları bakımevi ve mezarlıkların; Devlete ait sağlık, eğitim, adli hizmet ve spor tesisleri ile ceza infaz kurumlarının ve bunlarla ilgili her türlü yer ve binanın Devlet ormanları üzerinde bulunması veya yapılmasında kamu yararı ve zaruret olması halinde, gerçek ve tüzel kişilere bedeli mukabilinde Çevre ve Orman Bakanlığınca izin verilebilir. Devletçe yapılan ve/veya işletilenlerden bedel alınmaz. Bu izin süresi kırkdokuz yılı geçemez. Bu alanlarda Devletçe yapılanların dışındaki her türlü bina ve tesisler iznin sona ermesi halinde eksiksiz ve bedelsiz olarak Orman Genel Müdürlüğü'nün tasarrufuna geçer. Söz konusu tesisler Orman Genel Müdürlüğü veya Çevre ve Orman Bakanlığı ihtiyacında kullanılabilir veya kiraya verilmek suretiyle değerlendirilebilir. İzin amaç ve şartlarına uygun olarak faaliyet gösteren hak sahiplerinin izin süreleri; yer, bina ve tesislerin rayiç değeri üzerinden belirlenecek yıllık bedelle doksandokuz yıla kadar uzatılabilir. Bu durumda devir işlemleri uzatma süresi sonunda yapılır. Verilen izinler amaç dışında kullanılamaz. ⁽¹⁾⁽²⁾

(1) 15/8/2017 tarihli ve 694 sayılı KHK'nin 22 nci maddesiyle, bu fıkrada yer alan "eğitim ve spor tesislerinin" ibaresi "eğitim, adli hizmet ve spor tesisleri ile ceza infaz kurumlarının" şeklinde değiştirilmiş, daha sonra bu hüküm 1/2/2018 tarihli ve 7078 sayılı Kanunun 22 nci maddesiyle aynen kabul edilerek kanunlaşmıştır.

(2) 18/7/2021 tarihli ve 7333 sayılı Kanunun 4 üncü maddesiyle, bu fıkranın birinci cümlesine "doğalgaz," ibaresinden sonra gelmek üzere "hava ayırıştırma," ibaresi eklenmiştir.

(Ek fıkra: 23/9/1983 - 2896/10 md.; İptal: Ana. Mah.nin 17/12/2002 tarihli ve E.:2000/75, K.:2002/200 sayılı Kararı ile; Yeniden düzenleme: 17/6/2004-5192/1 md.) Yukarıdaki fıkrada belirtilen bina ve tesislerin hükmi şahsiyeti haiz amme müesseselerine ait ormanlarda veya hususi ormanlarda yapılmak istenmesi halinde de Çevre ve Orman Bakanlığınca izin verilebilir. Bu takdirde kullanım bedeli, süresi, yapılan bina ve tesislerin devri gibi hususlar genel hükümlere uygun olarak taraflarca tespit edilir.

Madde 18 – (Değişik : 19/4/2018-7139/11 md.)

Devlet ormanlarında; arkeolojik kazı ve restorasyon yapılmasına ve bu alanların kullanımına, tarihi eserlerin restorasyonu ve korunması için gerekli tesislere, odun kömürü, terebentin, katran, sakız gibi işletilmesinde ağaç kullanılan ocakların açılmasına, orman içi su kaynakları kullanılarak balık üretim yerleri kurulmasına (...) ve göl, baraj ve deniz yüzeyinde yapılan balık, midye ve istiridye üretimi için karada yapılması mecburi tesislere ve yeraltında depolama alanı kurulmasına; bozuk orman alanlarında orman bitkisi fidanlıkları kurulmasına, mantar ve tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliğine, orman alanlarından üretilen odun dışı ürünlerin mamul ya da yarı mamul olarak işlenmesi amacıyla tesis kurulmasına Orman Genel Müdürlüğüne bedeli alınarak yirmidokuz yıla kadar izin verilebilir. Bu süre sonunda her türlü bina ve tesis eksiksiz ve bedelsiz olarak Orman Genel Müdürlüğü tasarrufuna geçer ve söz konusu bina ve tesisler Orman Genel Müdürlüğü ihtiyaçları için kullanılabilir veya kiraya verilmek suretiyle değerlendirilebilir. **(Ek cümle:28/10/2020-7255/4 md.)** Ancak saha tesliminden itibaren iki yıl içinde tesislerin işletmeye alınmaması hâlinde izin iptal edilir.⁽¹⁾⁽²⁾⁽³⁾

Genel bütçe kapsamındaki kamu kurum ve kuruluşlarına bu madde kapsamında verilen izinlerden bedel alınmaz. Ancak bedelsiz izne konu tesisler de dâhil olmak üzere tesislerin; izin sahibince üçüncü kişilere kiralanması halinde orman sayılan alana isabet eden kira bedelinin yüzde ellisi her yıl Orman Genel Müdürlüğü bütçesine gelir kaydedilmek üzere ilgili muhasebe birimi hesabına izin sahibi tarafından yatırılır.

Yangın görmüş ormanlarla, gençleştirmeye ayrılmış veya ağaçlandırılan sahalarda birinci fıkradaki faaliyetlere hiçbir surette izin verilemez.

Madde 19 – (Değişik : 23/9/1983 - 2896/12 md.)

Ormanlara hertürlü hayvan sokulması yasaktır. **(Değişik ikinci cümle: 13/2/2011-6111/182 md.)** Ancak, kamu yararı gereklerine uygun olarak, orman idaresince belirlenen orman alanlarında; orman idaresince tespit edilen usul ve esaslar çerçevesinde hayvan otlatılmasına izin verilebilir.

Hayvan otlatılmasına izin verilecek sahalarda ve hayvan türlerinin belirlenmesi ile otlatma zamanı ve süresinin tayinine ve ilgililere duyurulmasına ilişkin hususlar yönetmelikle düzenlenir.

Yangın görmüş ormanlarla, gençleştirmeye ayrılmış veya ağaçlandırılmış sahalarda hiç bir surette hayvan otlatılamaz.

IV. Otlak ve mera işleri:

Madde 20 – Devlet ormanları içinde bulunan yaylak, kışlak ve otlaklarla sulama yerlerinde hakları olanlardan buralara hayvanlarıyla yahut hayvansız olarak girip çıkmak isteyenler; bu yerlere orman idaresinin göstereceği yollardan geçmeye ve ormanlara zarar vermemeye matuf tedbirlere riayete mecburdurlar.

Madde 21 – (Değişik : 23/9/1983 - 2896/13 md.)

Devlet ormanlarındaki otlaklara dışardan toplu olarak veya sürü halinde hayvan sokulup otlatılması, tanzim olunacak planlara göre orman idaresinin iznine bağlıdır.

Planlar otlak zamanından evvel tanzim ve orman işletme müdürlüklerince tasdik olunur.

(1) 28/10/2020 tarihli ve 7255 sayılı Kanunun 4 üncü maddesiyle; birinci fıkrasının birinci cümlesine “yeraltında depolama alanı kurulmasına” ibaresinden sonra gelmek üzere “; bozuk orman alanlarında orman bitkisi fidanlıkları kurulmasına, mantar ve tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliğine, orman alanlarından üretilen odun dışı ürünlerin mamul ya da yarı mamul olarak işlenmesi amacıyla tesis kurulmasına” ibaresi eklenmiştir.

(2) Anayasa Mahkemesinin 16/7/2020 tarihli ve Esas No.:2018/104; Karar No.:2020/39 sayılı Kararı ile bu fıkranın birinci cümlesinde yer alan “balık üretmek üzere tesis kurulmasına” ibaresinin Anayasa’ya aykırı olduğuna ve iptaline karar verilmiştir.

(3) 21/12/2021 tarihli ve 7346 sayılı Kanunun 2 nci maddesiyle bu fıkranın birinci cümlesine “ocakların açılmasına,” ibaresinden sonra gelmek üzere “orman içi su kaynakları kullanılarak balık üretim yerleri kurulmasına” ibaresi ve “balık” ibaresinden sonra gelmek üzere “, midye ve istiridye” ibaresi eklenmiştir.

Madde 22 – (Değişik : 23/9/1983 - 2896/14 md.)

Tarım ve Orman Bakanlığı, Devlet ormanları içindeki ağaçsız otlak, yaylak ve kışlakların tanzim ve ıslahı hususunda gerekli tedbirleri alır.

V. Muhafaza ormanları:

Madde 23 – Arazi kayması ve yağmurlarla yıkanması tehlikesine maruz olan yerlerdeki ormanlarla, meskün mahallerin havasını, şose ve demiryollarını, toz ve kum fırtınalarına karşı muhafaza eden ve nehir yataklarının dolmasının önüne geçen veya memleket müdafası için muhafazası zaruri görülen Devlet ormanları veya maki veya fundalarla örtülü yerler daimi olarak; tahrip edilmiş veya yangın görmüş Devlet ormanları da istihsal ormanı haline gelinceye kadar Ziraat Vekaletince muhafaza ormanı olarak ayrılabilirler.

Muhafazaya ayrılan ormanların hudutları belli edilerek civar köy ve kasabalarda ilan olunur. Bu gibi ormanların ayrılma şart ve esasları müddetleriyle sureti idare, imar ve ıslahı ve bunlardan faydalanma şekilleri Ziraat Vekaletince tesbit olunur.

Madde 24 – Muhafaza ormanı olarak ayrılması icabeden ve mülkiyeti Devlettten başkasına ait bulunan ormanlarla alelümum muhafaza ormanlarının tamamlanması için bunlara eklenmesi lazım gelen sahipli yerler, Cumhurbaşkanı kararıyle muhafaza ormanı olarak ayrılır. Sahipleri muvafakat etmedikleri takdirde bu yerler umumi hükümlere göre istimlak edilir. ⁽¹⁾

*VI. Milli parklar:***Madde 25 – (Değişik : 23/9/1983 - 2896/15 md.)**

Orman Genel Müdürlüğü; mevkii ve özelliği dolayısıyla lüzum göreceği ormanları ve orman rejimine giren sahalari; bilim ve fennin istifadesine tahsis etmek, tabiatı muhafaza etmek, yurdun güzelliğini sağlamak, toplumun çeşitli spor ve dinlenme ihtiyaçlarını karşılamak, turistik hareketlere imkan vermek maksadıyla, milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtları, tabiatı koruma sahalari ve orman mesire yerleri olarak ayırır, düzenler, yönetir ve gerektiğinde işletir veya işlettirir.

*VII. İstihsal ve satış işleri:***Madde 26 – (Değişik : 23/9/1983 - 2896/16 md.)**

Orman insan ilişkilerinde, ormanın korunması, kullanma değerlerinin esas tutulması, ormancılıkta ve amenajman planlarında çok taraflı faydalanma esaslarını getirmek maksadıyla; Devlet ormanlarından yapılacak istihsal, Tarım ve Orman Bakanlığınca tespit olunacak esaslar dairesinde ve amenajman planlarına göre Devlet tarafından yapılır veya 40 ıncı madde hükümleri dairesinde yaptırılabilir.

Madde 27 – (Değişik birinci fıkrası : 23/9/1983 - 2896/17 md.) Devlet ormanlarından kesilecek veya herhangi bir sebeple devrilmiş veya kesilmiş ağaçlardan, hangilerinin diplerinin ve hangi ürün çeşidinin kimler tarafından numaralanıp damgalanacağına, orman mahsullerinin kesim, imal, toplama, koruma ve satış icaplarına göre nakil, istif ve ölçme işlerine, nakliye tezkerelerinin tanzim ve kullanılmasına ait şekil ve esaslar Orman Genel Müdürlüğüne tayin ve tespit olunur.

(Değişik ikinci fıkrası: 5/11/2003-4999/8 md.) Damga çekiçleri dört çeşit olup şekilleri, bu Kanuna bağlı levhada tespit edilmiştir. Bu çekiçlerin yetkililerden başkası tarafından kullanılması yasaktır.

(1) 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nin 38 inci maddesiyle, bu maddede yer alan "İcra Vekilleri Heyeti" ibaresi "Cumhurbaşkanı" şeklinde değiştirilmiştir.

(Değişik üçüncü fıkra: 5/11/2003-4999/8 md.) Orman Genel Müdürlüğünce belirlenecek esaslara göre damgaya tâbi iken damgasız, nakliye tezkeresine tâbi iken nakliye tezkeresiz, faturaya tâbi iken faturasız veya sevk irsaliyesiz olan orman emvali kaçak sayılır. Fatura veya sevk irsaliyesinin nakliye tezkeresi yerine geçerli sayılabilmesi için dayandığı nakliye tezkeresinin asgari olarak cilt, sayfa ve tarih bilgilerini taşıması gerekir.

Madde 28 – Ormancılık tekniği ve kıymetlendirme icapları zaruri kılmadıkça Orman Umum Müdürlüğünce hiçbir nevi mamul ve yarı mamul yapılamıyacağı gibi orman dışında şehir ve kasabalarda fabrika, depo ve satış yerleri de tesis olunamaz. İcabında Orman Umum Müdürlüğünce fabrika tesis ve işletilmesi Cumhurbaşkanı kararına bağlıdır. ⁽¹⁾

Madde 29 – Devlet ormanlarından elde edilecek orman mahsullerinin tarife bedelleri, muntakalar itibariyle ve piyasa icaplarına göre Orman Umum Müdürlüğü tarafından tanzim ve Ziraat Vekaletince tasdik olunur.

Madde 30 – (Değişik : 19/4/2018-7139/12 md.)

Devlet ormanlarından elde edilen dikili ağaç da dâhil orman ürünlerinin piyasa satışlarında açık artırma esastır.

Kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyaçları ile lüzum ve fayda görülen veya acele olarak satış yapılmasını gerektiren hallerde, her türlü orman ürünü piyasa fiyatı üzerinden tahsisen satılabilir.

Amenajman plan verilerine uygun olarak dikili ağaç da dâhil orman ürünlerinin satışları beş yıllık süreleri geçmemek üzere, yıllara sâri olarak da yapılabilir.

Madde 31 – (Değişik : 22/5/1987 - 3373/8 md.) ⁽¹⁾

Mülki hudutları içinde verimli Devlet ormanı bulunan köylerde köy nüfusuna kayıtlı ve köyde devamlı oturan veya burada oturmakta iken yerleşim adresini bu madde kapsamındaki başka bir köye taşıyan ya da nüfusa kayıtlı olmasa bile yerleşim adresi olarak kesintisiz en az beş yıl oturan muhtaç ihtiyaç sahibi hane reislerine, köyde barınmaları için yapacakları ev, ahır, samanlık, ambar ve kümes ile köy halkının müşterek ihtiyacı olan okul, cami, sağlıkevi, köy yolu köprüsü ve köykonağı ihtiyaçları için yapacak emval bu ormanlar civarındaki istif veya satış istif yerlerinden tarife bedeli ile kesme, taşıma ve istif masrafları alınmak suretiyle bir defaya mahsus olmak üzere verilir. Bu maddeye giren inşaatlar için hak sahiplerinin talebi halinde bu yapacak emval yerine, karşılığı idarece nakit olarak ödenir. Tamiratlar için ise, en yakın istif veya satış istif yerlerinden maliyet bedelinin üçte biri üzerinden emval verilir veya karşılığı nakit olarak idarece ödenir.

Nakit ödeme hallerinde işletmesindeki kerestelik emvalin son üç aylık açık artırmalı satış fiyatı ortalamasından, yeni inşaatlarda tarife bedeli ve fiili masraflar, tamiratlarda ise maliyet bedelinin üçte biri düşülür. Bu şekilde hesaplanan meblağın yüzde doksanı (% 90) ödenir.

Tamir için tamir ihtiyacının verildiği tarihten itibaren en az beş yıl geçmedikçe, ev, ahır, ambar, samanlık ve kümesin yeni olarak yapıldığı tarihten itibaren ise en az on yıl geçmedikçe tekrar ihtiyaç verilmez. Tamir için verilen miktar, yeni olarak yapılan ev, ahır, ambar, samanlık ve kümes için verilen ihtiyacın dörtte birini geçemez.

Emval yerine, nakit ödeme esas ve usulleri Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığınca tespit edilir.

(1) 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nin 38 inci maddesiyle, bu maddede yer alan "İcra Vekilleri Heyeti" ibaresi "Cumhurbaşkanı" şeklinde değiştirilmiştir.

Bu yerler halkının yakacak ihtiyaçları tarife bedeli ile karşılanır. Satış istif yerlerinden karşılanması halinde ise kesme, taşıma ve istif masrafları ayrıca alınır.

Bu maddeye göre verilen yapacak emvalin gayesi dışında kullanılması ve başka bir yere taşınması yasaktır. Ancak, hak sahiplerinin ev ve müştemilatının tabii afete maruz bulunması, baraj veya gölet alanı içinde kalması veya hak sahibinin iskana tabi olması hallerinde yapacak emvalin ve enkazın nakline veya satışına müsaade edilebilir. Bu ihtiyaçların aynı köy halkı arasında devrine idarece izin verilebilir.

Köyden kesin olarak ilişkisini keseceklere ait sahipli yapıların enkazı Tarım Orman ve Köyleri Bakanlığının tespit edeceği esaslara göre nakledilebilir veya satılabilir.

Bu madde hükümlerine göre verilen yapacak ile bunların enkazı ve yakacak odun haczedilemez.

Nakit verilmesi halinde, nakit ödeme amacı ile ilgili inşaat ve tamiratın yapılması zorunludur. Aksi halde 98 inci madde hükümleri uygulanır.

Madde 32 – (Değişik : 22/5/1987 - 3373/9 md.)⁽¹⁾

Mülki hudutları içinde verimsiz devlet ormanı bulunan köylerde, köy nüfusuna kayıtlı ve köyde devamlı oturan veya burada oturmakta iken yerleşim adresini bu madde kapsamındaki başka bir köye taşıyan ya da nüfusa kayıtlı olmasa bile yerleşim adresi olarak kesintisiz en az beş yıl oturan muhtaç hane reisleri ile, hudutları içinde verimli devlet ormanı bulunan ve nüfusu 2500'den aşağı olan kasabaların muhtaç halkına kendi ihtiyaçlarına sarfetmeleri şartıyla yapacakları, ev, ahır, samanlık, ambar ve kümes ihtiyaçları için bir defaya mahsus; okul, cami, köy yolu köprüsü ve köykonağı gibi köy müşterek ihtiyaçları için de ihtiyaç hallerinde olmak üzere, en yakın satış istif yerlerinden maliyet bedelinin üçte biri karşılığı yapacak emval verilir.

Bu yerler halkının yakacak odun ihtiyaçları her yıl en yakın istif yerlerinden maliyet bedelinin üçte biri ile karşılanır.

Birinci fıkrada belirtilen köy ve kasaba hudutları dahilindeki ormanlardan ağaçlandırma, imar ve bakım gayesi ile yapılan kesimlerle elde edilen yakacak odunlar tarife bedeli ile bu köy ve kasaba halkına, ihtiyaçları için verilir.

31 inci maddenin yasaklarla ilgili hükümleri bu madde için de geçerlidir.

Madde 33 – (Değişik : 23/9/1983 - 2896/21 md.)

Hariçten gelecek ve Hükümetçe iskana tabi tutulacak göçmenlerle, Hükümetçe memleket içinde bir yerden diğer bir yere nakledilecek ve topluca köy kuracak veya köylerde yerleştirilecek olanlara ve köy hudutları içinde yapılacak düzenleme ve toplulaştırmaya tabi tutulacaklara, yer sarsıntısı, yangın, heyelan, sel ve çığ yüzünden felakete uğrayan köylerde bu yüzden zarar gören muhtaç köylülere; yapacakları ev, ahır, samanlık ve ambar için bir defaya mahsus olmak üzere Tarım ve Orman Bakanlığınca en yakın istif veya satış istif yerlerinden kesme, taşıma ve istif masrafları karşılığında yapacak emval verilebilir.

31 inci maddenin 4, 5 ve 6 ncı fıkralarındaki hükümler, bu madde hakkında da tatbik olunur.

(1)26/2/2014 tarihli ve 6527 sayılı Kanunun 2 nci maddesiyle, bu maddenin birinci fıkrasında yer alan “devamlı oturan” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya burada oturmakta iken yerleşim adresini bu madde kapsamındaki başka bir köye taşıyan ya da nüfusa kayıtlı olmasa bile yerleşim adresi olarak kesintisiz en az beş yıl oturan muhtaç” ibaresi eklenmiştir.

Madde 34 – (Değişik : 25/5/2000 - 4570/1 md.)

Üretimin Orman İdaresi tarafından yapılması halinde, sınırları içinde Devlet ormanı bulunan köy ve kasabalarda o yer nüfusuna kayıtlı olarak ikamet eden gerçek kişilerin veya sınırları içinde Devlet ormanı bulunan köy ve kasabaların her birinde hane adedinin çoğunluğu tarafından kurulan orman köylerini kalkındırma kooperatiflerinin baltalık ormanlarından birim fiyat (vahidi fiyat) usulü ile kesip, satış istif yerlerine taşıdıkları yakacak odunların yüzde yüzüne kadarı idarece tayin edilecek süre içinde, istedikleri takdirde kendilerine maliyet bedeli üzerinden verilir.

Ağaçlandırılacak, imar ve ihya edilecek sahalarda da baltalık ormanlarda yapılan çalışmalara ait hükümler aynen uygulanır.

Hane adedinin en az yüzde ellibiri tarafından kurulan orman köylerini kalkındırma kooperatiflerinin, birim fiyat usulü ile kesip satış istif yerlerine taşıdıkları kerestelik, soymalık ve kesme kaplamalık tomrukların ve sanayi odunlarının ayrı ayrı yüzde yirmibeşine kadarı, istedikleri takdirde satış istif yerlerinden, Orman Bölge Müdürlüklerinin son açık artırmalı satış ortalaması fiyatlarından yüzde yirmi düşülerek tespit edilecek bedelle, kendilerine satılır. Ancak, hakkını mal olarak almak istemeyen orman köyleri kalkındırma kooperatiflerine, birim fiyat usulü ile kesip, satış istif yerlerine taşıdıkları kerestelik, soymalık, kesme kaplamalık tomruk ve sanayi odunlarının ayrı ayrı yüzde yirmibeşine kadarı için, ilgili orman işletmesince istihsal edilen emvalden, aynı yıl içinde açık artırmalı olarak satılan miktarın genel satış ortalaması ile maliyet bedeli genel ortalaması arasındaki bedel farkı, bilançonun çıkarılmasını müteakip nakden ödenir.

Ancak, Orman Bölge Müdürlüklerinin son açık artırmalı satış ortalaması fiyatlarından yüzde yirmi düşülerek tespit edilecek bedel, maliyet bedelinin üstünde ise orman köylerini kalkındırma kooperatiflerinin hak ettikleri yüzde yirmibeş ürünler kendilerine maliyet bedeli satılır.

Devlet ormanlarında istihsalde çalışan gerçek ve tüzel kişilerin, kesip satış istif yerlerine taşıdıkları yapacak ve yakacak emvale ait isitihkak tutarları ayrıca yüzde on fazlası ile kendilerine ödenir.

Yukarıdaki fıkralarda yazılı haklardan yararlanabilmek için kesme ve taşıma işinin birim fiyat (vahidi fiyat) kararı ve şartnamelerdeki sürelerle ve esaslara uygun olarak yapılması şarttır.

Bu madde kapsamındaki kooperatiflerden veya üst kuruluşlardan yaptıkları işin mahiyeti ve hacmine göre orman mühendisi veya orman teknikeri çalıştırmaları istenebilir.

Orman Kanununda değişiklik yapan 23.9.1983 tarihli ve 2896 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesi hükümlerinden evvelce yararlanmakta olan orman köylülerine de bu maddedeki bedel ve satış esasları uygulanır.

Bu madde hükümlerinin uygulanması ile ilgili esas ve usuller Orman Genel Müdürlüğünce belirlenir.

Madde 35 – (Değişik : 23/9/1983 - 2896/23 md.)

31 inci, 32 nci ve 33 üncü maddelere göre yeni ev, ahır, ambar ve samanlık yapmak için yapacak orman emvali alanların, bu hususta tespit olunan, yapı sistemlerine uygun inşaat yapmaları zorunludur.

Yapı sistemlerinin tespitine ilişkin yönetmelik Cumhurbaşkanınca yürürlüğe konulur. ⁽¹⁾

Madde 36 – (Değişik: 23/9/1983 - 2896/24 md.)

Tarife bedeli ile kesme, taşıma ve istif masrafları ve maliyet bedeli karşılığında zati yapacak alma hakkına sahip olanların ihtiyaçları ve bunlardan muhtaçlık durumu arananlar için Orman Genel Müdürlüğünce belirlenecek esaslara göre muhtaçlık durumları, her sene orman bölge şefinin iştirakiyle köy ihtiyar heyetince ormanın verimi ve isteklilerin ihtiyacı göz önünde tutularak mahallinde tespit edilir.

Köyün müşterek ihtiyaçlarına öncelik tanınır.

Yakacak ihtiyaçları, mevcut hane ve nüfus sayısı esas tutularak verimin dağıtılması suretiyle karşılanır.

Hane sayısındaki eksilmeler ve nüfus sayısındaki değişiklikler köy ihtiyar heyetince orman idaresine bildirilir.

Maliyet bedeli ile zati yakacak alma hakkına sahip olanların ihtiyaçları da aynı heyet tarafından mahallinde tespit edilir.

Köy muhtarı, verilen yapacak ve yakacak ihtiyaçlarını yerinde kullanmayıp her ne suretle olursa olsun elden çıkararak orman idaresine bildirmekle yükümlüdür.

Madde 37 – (Değişik : 23/9/1983 - 2896/25 md.)

Devlet ormanlarından çıkarılacak tomruk, tel direk, maden direk, sanayi odunu, kağıtlık odun, lif - yonga odunu, sırtık, çubuk, yakacak odun, reçine, sığla yağı, çıra ve şimşir gibi yıllık üretim programına alınmış orman ürünlerinin dışındaki her nevi orman ürün ve artıklarını, tayin olunacak mntıka ve süreler içinde toplayıp çıkarmaları için, öncelik sırasına göre 40 ıncı maddede belirlenen orman köylerini kalkındırma kooperatiflerine veya işyerindeki veya civarındaki köylülere ilan duyurulmak suretiyle ve tarife bedelini ödemeleri şartıyla izin verilir.

Bu yerlerdeki halkın veya kooperatiflerin bu işe istekli olmadıklarının veya iş güçlerinin yeterli bulunmamasının tespit ve tevsiki halinde, bu ürün ve artıkların diğer isteklilerce toplanıp çıkarılmasına aynı şartlarla izin verilebilir veya orman idaresince istihsal olunup satılabilir.

Orman Genel Müdürlüğünce belirlenecek ormana zararlı ağaçcıklar ve kökler ile diğer orman zararlılarının, orman idaresince tespit edilecek şartlarla kesilerek, köklenerik, sökülerek veya toplanarak ormandan çıkarılması için isteklilere izin verilebilir. Bunları kesen, kökleyen, söken veya toplayan kişilerden para alınmaz.

Madde 38 – (Mülga : 23/9/1983 - 2896/61 md.)

Madde 39 – (Değişik : 23/9/1983 - 2896/26 md.)

Devlet ormanlarından yapılacak istihsalen, 31 inci, 32 nci ve 33 üncü maddelerden istifade edenlerin ihtiyaçları öncelikle karşılanır.

Madde 40 – (Değişik : 23/9/1983 - 2896/27 md.)

(Değişik birinci fıkrası: 19/4/2018-7139/13 md.) Devlet ormanlarında yaptırılan ağaçlandırma, bakım, imar, kesme, toplama, taşıma, imal gibi orman işleri; işyerinin ve işyerinde çalışacakların hangi mülki hudut ve orman teşkilatı hudutları içerisinde kaldığına bakılmaksızın, öncelikle işyerinde veya civarındaki orman köylerini kalkındırma kooperatiflerine ve işyerindeki köylülere veya işyeri civarındaki orman işlerinde çalışan köylülere, işyerine olan mesafeleri ile iş güçleri dikkate alınarak yaptırılır. Ancak; ağaçlandırma faaliyetlerine ait arazi hazırlığı işlerinin makine gücü ile yapılmasının gerektiği hallerde bu fıkrası hükümleri uygulanmaz.

(1) 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nin 38 inci maddesiyle, bu fıkrada yer alan “; İmar ve İskan Bakanlığı, Köy İşleri ve Kooperatifler Bakanlığı ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının görüşleri de alınarak Tarım ve Orman Bakanlığınca hazırlanır, Bakanlar Kurulunca” ibaresi “Cumhurbaşkanınca” şeklinde değiştirilmiştir.

Yapılacak işe yukarıda belirtilen kooperatiflerin ve köylülerin iş güçlerinin yeterli bulunmaması veya işe ehil olmamaları veya aşırı fiyat istemeleri veya işin dağıtımı veya yapılması ile ilgili konularda çözülmesi mümkün olmayan ihtilaflar çıkarmaları gibi hallerde, bu işler; işyerine civar olmayan orman köylerini kalkındırma kooperatiflerine veya köylülere yaptırılabilceği gibi taahhüt yolu ile de yaptırılabilir.

Bu işleri yapacak müteahhitlerden, işin mahiyet ve hacmine göre ormancı teknik eleman çalıştırmaları istenilir. Ayrıca bu taahhüde gireceklerden mali yeterlilik belgesi istenir.

Madde 41 – (Değişik birinci fıkra: 5/11/2003-4999/9 md.) Herhangi bir suretle satışı yapılmış orman emvali, bedeli ödenmeden veya karşılığı banka teminat mektubu veya Devlet tahvili temin edilmeden, damgaya tâbi olanlar damgalanmadan ve gayri mamûl orman emvali nakliye tezkeresi alınmadan, yarı mamûl ve mamûl orman emvali fatura veya sevk irsaliyesi olmaksızın nakledilemez. Bunlar için düzenlenecek belgelerde emvalin adedi, cinsi, nevi, vasfı, ebadı, miktarı, bedeli, hareket tarihi ve saati ile mesafe dikkate alınarak tanınan geçerlilik süresi gösterilir.

Nakliye tezkereleri mal sahibinin istediği yere ve taşıyıcının taşıma imkanlarına göre müddetli olarak verilir.

Malın ilk götürüldüğü yerlerden başka yerlere taşınmasında, taşıyanın eski nakliyeyi mal mevcuduna göre yeniletmesi lazımdır.

(Değişik dördüncü fıkra: 5/11/2003-4999/9 md.) Orman emvali; adedi, cinsi, nevi, vasfı, ebadı, bedeli, hareket tarihi ve saati ile geçerlilik süresi itibarıyla ibraz olunan nakliye tezkeresi, fatura veya sevk irsaliyesine uyduğu ve damgaya tâbi olanlar damgalı bulunduğu takdirde, hepsi üzerinden hacmen yüzde on ve veznen yüzde onbeşine kadar çıkacak fazlalık için, nakliye tezkeresi, fatura veya sevk irsaliyesinde yazılı satış bedeli üzerinden tutarı ve bu tutarın yüzde on fazlası alınarak serbest bırakılır.

Yukardaki hadleri aşan miktar, bütün fazlalığa şamil olmak üzere kaçak sayılarak idarece müsadere olunur.

Madde 42 – (Değişik birinci fıkra: 5/11/2003-4999/10 md.) Orman içinde yapılacak nakliyat, orman idaresinin göstereceği yollardan yapılır. Nakliye tezkereleri ile fatura veya sevk irsaliyeleri veya diğer taşıma belgeleri daima taşıyanların üzerinde bulunur ve ilgili memurlar tarafından istenildiğinde gösterilmesi zorunludur.

(Değişik ikinci fıkra: 5/11/2003-4999/10 md.) Şehir ve kasabalardaki ticarethane ve fabrikalardan alınan orman emvali şehir içinde fatura veya sevk irsaliyesi ile taşınabilir. Bu belgelerin taşıma araçlarında bulundurulması zorunludur.

Resmi daire ve müesseseler kendi ihtiyaçları için kullanmak üzere kendi stok mahallerinden veya fabrikalarından iş yerlerine nakledecekleri keresteleri damgalı olmak şartıyla kendilerince mütat ve muteber olan vesikalariyle sevk edebilirler.

Madde 43 – İstihsal edilmiş veya edilecek emvale ait açılacak istihkak davalarının kati hükme bağlanmasına kadar mahkemelerce verilecek ihtiyati tedbir kararları ya kesimin durdurulmasına veya kesilmiş emvalin muhafazasına veyahut bu emvalin tarafların kabul edeceği ve malın tam değerlendirilebileceği şartlar dairesinde satılıp bedelinin bankaya yatırılmasına mütedair olabilir.

Madde 44 – Ormanlardan verilen müşterek ve zati ihtiyaçlarla sair mahsulatı tayin edilen müddetler içerisinde mazereti olmaksızın çıkarmayanların izinleri iptal olunur. Bu emval başka hak sahiplerinin ihtiyaçlarına tahsis edilebilir.

ÜÇÜNCÜ FASIL

Hükmi şahsiyeti Haiz Amme Müesseselerine Ait Ormanlar

I. İşletme ve imar:

Madde 45 – (**Değişik birinci cümle: 15/1/2009-5831/4 md.**) Amme müesseselerine ait ormanların kadastro da bu Kanunun 7 nci maddesi hükümlerine göre yapılır. Bu suretle tesbit olunacak hudutları, tahdit tarihinden itibaren iki sene içinde beton veya yontma taşlar dikmek ve sabit kayalar üzerine işaretler hakketmek suretiyle sahipleri belli etmeye mecburdurlar. Komisyonların masrafları Devlete tahdit işlerine ait diğer masraflar alakalıdır. ⁽¹⁾

Madde 46 – Amme müesseselerine ait ormanları ya sahipleri işletir veya işletmeyi başkasına verebilir. Ancak bunlar orman idaresi tarafından parasız olarak tanzim edilecek harita ve amenajman planlarına göre işletilir ve idare olunur. Bu planlara riayeti orman idaresi kontrol eder.

Sahiplerinin orman idaresine müracaat tarihini takibeden ilk iş mevsiminde işe başlamak suretiyle en kısa zamanda planların ikmal mecburidir.

Madde 47 – Amme müesseselerine ait ormanlar parçalanarak, şahıslara veya müesseselere toprağı ile birlikte devir ve temlik edilemez.

II. İdare ve muhafaza:

Madde 48 – Amme müesseselerine ait ormanların idaresi ve muhafazası devletin kontrol ve murakabesi altında bu kanun hükümlerine göre sahiplerine aittir.

Madde 49 – Devlet ormanlarına ait 14, 17, 18, 19, 20, 21, 41, 42 nci maddelerin hükümleri, hükmi şahsiyeti haiz amme müesseselerine ait ormanlar hakkında da tatbik olunur.

DÖRDÜNCÜ FASIL

Hususi Ormanlar

I. Tahdit, harita, işletme ve imar:

Madde 50 – Hususi orman sahipleri, bu kanunun 7 nci maddesi hükümlerine göre tayin olunan orman hudutlarına Ziraat Vekaletince tesbit edilecek işaretleri koymaya mecburdurlar.

Madde 51 – Hususi ormanlar, sahipleri tarafından yaptırılıp orman idaresince tasdik olunacak harita ve amenajman planlarına göre işletilir ve idare olunur. Bu plana riayeti orman idaresi kontrol eder. Tayin olunacak müddet içinde bu planları yaptırıp tasdik ettirmiyenlerin harita ve amenajman planları orman idaresince yapılır ve masrafı iki yılda ve dört müsavi taksitte kendilerinden alınır.

(1) Maddede geçen "tahdit komisyonları" 20/6/1973 tarih ve 1744 sayılı Kanunun Ek 2 nci maddesi ile "Orman Kadastro Komisyonları" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

Madde 52 – (Değişik : 22/5/1987 - 3373/11 md.)

Ekim ve dikim suretiyle meydana getirilen hususi ormanlar hariç, hususi ormanlar 500 hektardan küçük parçalar teşkil edecek şekilde parçalanıp başkalarına temlik ve mirascılar arasında ifrazen taksim edilemez.

Ancak, şehir, kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerlerdeki hususi orman alanlarında bu Kanunun 17 nci maddesine göre izin almak ve yatay alanın yüzde altısını (% 6) geçmemek üzere imar planlamasına uygun inşaat yapılabilir. İnşaatların yapılmasında orman alanlarının tabii vasıflarının korunmasına özen gösterilir.

Hususi ormanlar orman idaresince mahalli tapu idaresine bildirilir.

Madde 53 – Hususi ormanların sahipleri mütaaddit olursa bunlar içlerinden birini veya bir başkasını orman idaresine karşı mesul müdür olarak göstermek mecburiyetindedirler. Üç ay zarfında göstermedikleri takdirde, orman idaresi o yer sulh hukuk mahkemesinden bir mesul müdür seçilmesini talebeder.

Madde 54 – Hususi ormanlarda yapılacak plan, damga, istihsal ve murakabe işlerinde çalışan orman memurlarının kanuni harcırah ve masrafları hususi orman sahipleri tarafından ödenir.

Bu harcırah ve masrafların karşılığı, bilahara mahsubu yapılmak üzere ve avans olarak orman veznesine peşinen yatırılır.

II. İdare ve muhafaza:

Madde 55 – Hususi ormanların idare ve muhafazaları, Devletin kontrol ve murakabesi altında olmak üzere bu kanun hükümlerine göre sahiplerine aittir.

Madde 56 – Bu kanunun Devlet ormanları hakkındaki 14, 15, 17, 19 uncu maddeleriyle "Orman emvalinin bedeli ödenmeden veya karşılığı banka mektubu, Devlet ve Ziraat Bankası tahvilleriyle temin edilmeden" kaydı müstesna olmak üzere 41, 42 nci maddeleri hükümleri hususi ormanlarda da tatbik olunur.

Tohum ve fidandan yetiştirilecek hususi orman sahipleri bu kanunun 14 üncü maddesinin (A) ve (B) bentlerinde yazılı hükümlerden müstesnadır.

Bu ormanlarda avlanma, otlatma ve meyvaların toplanması bu kanun hükümleri dahilinde sahiplerinin iznine bağlıdır.

BEŞİNCİ FASIL
Müşterek Hükümler

*I. Ağaçlandırma ve imar işleri:***Madde 57 – (Değişik : 5/6/1986 - 3302/8 md.)**

Orman sahasını artırmak maksadıyla, orman sınırları içinde yangın ve çeşitli sebeplerle meydana gelmiş açıklıklarda, verimsiz, vasıfları bozulmuş ve amenajman planlarında toprak muhafaza karakteri taşımadığı halde muhafazaya ayrılmış orman alanları ile, Devlete ait olup orman yetişme muhiti şartları bakımından elverişli olan yerlerde; köy tüzelkişilikleri ve diğer gerçek ve tüzelkişiler tarafından Orman Genel Müdürlüğünce uygun görülecek planlara göre ağaçlandırma yapılabilir.

Köy, kasaba ve şehirler civarında Devlete veya diğer kamu tüzelkişilerine ait arazilerle de gerekli şartlar bulunduğu ve ilgili kuruluşların talebi olduğu veya muvafakatları alındığı takdirde bu kuruluşlarca tesis edilmek ve bakılmak şartıyla orman idaresince ağaçlandırmalar yapılabilir.

Bu yerler için lüzumlu fidan ile ağaçlandırma planları ve ağaçlandırma ile ilgili yardımlar bedelsiz sağlanabilir. Ağaçlandırılan sahayı orman halinde koruyup idame ettirmeyenlerden izin hakları geri alınır. İmar ihya çalışması yapılacak bozuk koru ve bozuk baltalık ormanların da bu fıkra hükümleri uygulanır. Mülkiyeti hazinede kalmak üzere bu ağaçlandırma sonucu meydana gelecek ormandan faydalanma usulü, bu Kanunda yer alan hususi ormanlara ait hükümler göre yürütülür. Bozuk ormanlardan çıkacak her nevi orman emvali, üretim, taşıma ve diğer giderler kendilerine ait olmak üzere bu sahaları boşaltıp ağaçlandıracaklara tarife bedeli üzerinden pazar satışı olarak verilir. Uygulama usul ve esasları Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığınca hazırlanacak yönetmelikte gösterilir.

Madde 58 –(Değişik: 5/11/2003-4999/11 md.)

Orman rejimine dahil veya yeniden orman tesis edilecek yerlerde havza bazında yapılacak ağaçlandırma, erozyon ve sel kontrolü, çığ ve heyelanların önlenmesi, ekosistemlerin korunup geliştirilmesi ve havzada yaşayan insanların hayat şartlarının iyileştirilmesi faaliyetleri, Çevre ve Orman Bakanlığının koordinatörlüğünde ilgili kuruluşlarla birlikte hazırlanan entegre projeler halinde uygulanır.

Ancak, Devlet ormanı içinden geçen mevcut demiryolu, karayolu ve köy yollarının tamiri, tahkimi ve bakımı orman idaresine bilgi verilerek ilgililer tarafından yapılır.

Madde 59 – (Değişik : 23/9/1983 - 2896/29 md.)

57 nci maddenin ikinci fıkrasında yazılı yerlerdeki ağaçlandırılmış sahalara, ilgili kamu kuruluşuna teslim edilir ve bunlar hakkında bu Kanunun hükmi şahsiyeti haiz amme müesseselerine ait ormanlara ilişkin hükümleri uygulanır.

Kendi arazilerinde ağaçlandırma yapmak isteyen gerçek kişilerle özel hukuk tüzelkişilere, sahipleri tarafından talep edildiği takdirde; plan ve proje yapımında ve bunların uygulamalarında, orman idaresince teknik yardım yapılabilir, plan ve projeleri Orman Genel Müdürlüğünce tasdik edilmiş sahalarda fidan ihtiyaçları parasız karşılanır. Bunlar hakkında hususi ormanlara ilişkin hükümler uygulanır.

Madde 60 – (Değişik : 23/9/1983 - 2896/30 md.)

Orman idaresi ve diğer kamu kuruluşları ile gerçek ve özel hukuk tüzelkişilerin orman ağacı ve ağaçlığı fidan ihtiyaçlarını karşılamak üzere uygun görülen yerlerde, her yıl ağaçlandırılacak sahaya yetecek miktarda fidan üretecek genişlikte fidanlıklar tesis edilir.

Madde 61 – Orman hudutları dışında olup da ağaçlandırılması zaruri görülen yerlerde Orman Umum Müdürlüğünce hazırlanacak plan dairesinde ağaçlandırma yapılır.

Madde 62 – (Değişik : 5/6/1986 - 3302/9 md.)

Ağaç sevgisinin yayılmasını ve kökleşmesini teminen Orman genel Müdürlüğü gerekli yayın ve propagandayı yapar.

Öğrencilerin ve askerlerin ağaç dikimi ve bakımında görevlendirilmesi ve ağaçların faydaları hakkında dersler okutulmasıyla ilgili esaslar Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı ile Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Milli Savunma Bakanlığı tarafından müştereken hazırlanacak yönetmeliklerde düzenlenir.

Madde 63 – En ufak parçası yarım hektardan ve parçalar yekünü bir hektardan aşağı olmamak şartıyla kavak, okaliptüs ve kızılbaş ağacı dahil olmak üzere yeni ağaçlandırılan arazinin sahibi, ağaçlandırmadan itibaren elli sene için ağaçlandırdığı sahalara ait arazi ve bina vergilerinden muaf tutulur. Bu sahalarda orman halinde muhafaza etmeyenlerden vergi muafiyeti kaldırılır.

Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan arazide ağaçlandırma yapmak isteyenler vali veya kaymakama müracaat ederler. Bu yerlerin bu durumda olduğu tesbit olunduktan sonra, orman idaresi tarafından yapılacak ağaçlandırma planına göre, ağaçlandırma işine Ziraat Vekaletince izin verilir.

Ağaçlandırma planları ve ağaçlama bilgisine ait türlü yardımlar, orman idaresince parasız yapılır. Plana göre ve müddeti içinde ağaçlandırılan sahalara ağaçlamaya başlanan yıldan itibaren beş yıl sonunda bu ağaçlamayı yapana parasız temlik olunur.

Ağaçlanan sahayı; orman halinde koruyup idame ettirmiyenlerden temlik edilen yer geri alınır. Bu şartlara göre kurulan ve idame ettirilen ormanlar Devlet ormanlarına katılmak üzere istimlak edilmez.

Madde 64 – (Değişik : 22/5/1987 - 3373/12 md.; Mülga 21/2/2001-4629/1 md.)

Madde 65 – Orman veya ağaç yetiştireceklere ve kültür arazisi kenarlarında çit yapacaklara orman fidanlıklarından ambalajlı olarak Orman Umum Müdürlüğüne fidanların yaşına, cins ve nevine göre tesbit edilen bedeli mukabilinde fidan ve tohum verilebilir. Resmi daire ve müesseselerin fidan ihtiyaçları da ambalaj ve nakil masrafları kendilerine ait olmak üzere bedelsiz sağlanabilir.

Madde 66 – (Değişik : 23/9/1983 - 2896/32 md.)

Orman yetiştirecek orman köylerini kalkındırma kooperatiflerine lüzumlu fidanlar, orman idaresi tarafından bedelsiz verilebilir. Dikim işi ilgili orman memurlarının gözetimi altında yaptırılır. Bu ağaçlama sahaları orman idaresinin devamlı gözetim ve kontrolü altında bulundurulacak gelişip yetişmesi için lüzumlu tedbirlerin alınması sağlanır.

Madde 67 – Devlete ait fidanlıklarla diğer fidanlıklarda kullanılacak veya orman yetiştirmek maksadıyla ekilecek orman ağacı tohumlarının, orman idaresinin kontrolü altında toplanmış, muayene edilmiş ve menşe şahadetnamesi (Sertifika) verilmiş tohumlardan olması şarttır.

Orman fidanlıklarından yurt dışına sevk edilecek fidanlarla, orman ağacı tohumlarına orman idaresince bir menşe şahadetnamesi (Sertifika) verilir. Yabancı memleketlerden ithal edilecek orman ağacı fidanları ile tohumlarının cins, nevi ve sair hususlarını belirten menşe şahadetnameleri (Sertifika) alakalı orman idaresince incelendikten sonra giriş izni verilir.

Orman fidanlığı kuracak hususi müteşebbislere Orman Umum Müdürlüğüne parasız tohum verilebilir.

II. Orman yangınlarının söndürülmesi:

Madde 68 – Ormanların içinde veya yakınında ateş ve yangın belirtisi görenler bunu derhal orman idaresine veya en yakın muhtarlığa, jandarma dairelerine veya mülkiye amirlerine haber vermeye mecburdurlar.

Yangın ihbarında Devlete ait her türlü askeri ve mülki haberleşme vasıtalarından derhal ve parasız olarak faydalanılır.

PTT merkezleriyle, demiryolları istasyonlarından çekilen yangın ihbarına ait telgraflarla yangının seyrini bildiren ve yangın hakkındaki yardım taleplerini ve söndürülmesine ait direktifleri ihtiva eden telgraflardan ve aynı hususlara taallük eden telefon muhaberatından ücret alınmaz.

Yangın haberleşmesini en seri şekilde sağlamak üzere ormanlardaki yangın gözetleme kule ve kulübeleriyle bakım merkezi ve orman teşkilatının kuruluş merkezleri arasında orman idaresince gerektiği yerlerde telefon devreleri ve Cumhurbaşkanı kararıyla ruhsat almak suretiyle telsiz alıcı ve verici istasyonları tesis olunur. ⁽¹⁾

(1) 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nin 38 inci maddesiyle, bu fıkrada yer alan "İcra Vekilleri Heyeti" ibaresi "Cumhurbaşkanı" şeklinde değiştirilmiştir.

Telefon devreleri PTT İdaresi santrallerine ve PTT İdaresinin santrali olmayan yerlerde jandarma santrallerine bağlanabilir.

PTT santrallerine bağlı olanlar hariç olmak üzere hususi telefon hatları için hiçbir ücret, resim, vergi ve ruhsat parası verilmez.

Madde 69 – (Değişik: 19/4/2018-7139/14 md.)

Orman idaresi, orman yangınlarını önlemek ve söndürmek amacıyla her türlü hizmeti yapar veya yaptırır.

Orman sayılan alanlar dışındaki yangınlarda ormana sirayet etme riski bulunan kırsal alan yangınlarının söndürülmesine imkânlar ölçüsünde katkı sağlanır. Bu maksatla görevlendirilen personel hakkında 71 inci madde hükümleri uygulanır.

Orman yangınlarını önlemek amacıyla, orman yangını öncesinde ve yangın esnasında orman idaresi ile diğer kamu kurum ve kuruluşları arasındaki koordinasyonu, mahallin en büyük mülki idare amiri sağlar. Kamu kurum ve kuruluşları, mahallin en büyük mülki idare amirinin verdiği talimatları yerine getirmek ve her türlü desteği sağlamakla yükümlüdür.

Yangın söndürme çalışmalarına fiilen katılan resmi ve özel her türlü aracın akaryakıt giderleri Orman Genel Müdürlüğünce karşılanır.

Orman yangınlarıyla mücadelede gönüllülerden de faydalanılır. Gönüllülerin yangına ulaşımı ile yangın söndürmeye yarayacak aletleri ve giyecekleri, Devlet ormanlarında orman idaresi, diğer ormanlarda ise sahipleri tarafından karşılanır. Yangına katılan personel ve gönüllülerin işe giderleri yangın söndürme faaliyetleri süresince orman idaresi tarafından karşılanır.

Bu Kanuna göre izne konu edilen Devlet ormanlarında izin sahipleri, hususi ve hükmi şahsiyeti haiz amme müessesesine ait ormanlarda ise sahipleri, orman yangınlarının önlenmesi ve söndürülmesi ile ilgili her türlü tedbiri almakla yükümlüdürler.

Madde 70 – (Mülga: 19/4/2018-7139/18 md.)

Madde 71 – (Değişik : 17/6/2004 - 5192/2 md.)⁽¹⁾

Orman yangınlarını söndürme çalışmalarına bilfiil katılmış olanlardan;

a) Ölenlerin kanuni mirasçıları ile yaşamak için gerekli hareketleri yapmaktan aciz ve hayatını başkasının yardım ve desteği ile sürdürebilecek şekilde malûl olanlara, ek gösterge dahil en yüksek devlet memuru brüt aylığının yüz katı tutarında,

b) Diğer engelli hâle gelenlere engellilik derecesine göre (a) bendindeki tutarın % 25'inden % 75'ine kadar bir tutarda,

c) Engellilik derecelerine girmeyecek şekilde yaralananlara, toplam ödeme tutarı (a) bendindeki tutarın % 20'sini geçmemek ve ödemesi ayda bir yapılmak üzere, iş göremezlik halinin devam ettiği her gün için 2500 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda,

Tazminat ödenir. Bu ödemeler damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tâbi tutulmaz.

(1) 25/4/2013 tarihli ve 6462 sayılı Kanununun 1 inci maddesiyle, bu maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan "sakatlananlara sakatlık" ibaresi "engelli hâle gelenlere engellilik", (c) bendinde yer alan "Sakatlık" ibaresi "Engellilik", ikinci fıkrasında yer alan "sakatlanan" ibaresi "engelli hâle gelen", beşinci fıkrasında yer alan "sakatlanan" ibaresi "engelli hâle gelen", altıncı fıkrasında yer alan "sakatlık" ibaresi "engellilik" şeklinde değiştirilmiştir.

Devlet memuru olup da engelli hâle gelen veya ölenler hakkında genel hükümler uygulanır. Ayrıca, bu memurlar (c) bendi hariç olmak üzere birinci fıkra hükmünden de yararlanırlar.

Birinci fıkranın (a) bendi esaslarına göre tespit edilen tazminatın kanunî mirasçılara intikalinde; ölenin eş ve fûruu veya yalnızca fûruu ile içtima eden ve ölüm tarihinde sağ olan ana ve babasının her birine ayrı ayrı olmak üzere % 15 tutarındaki kısmı verildikten sonra kalanı içtima eden diğer mirasçılara ödenir. Diğer hallerde miras hükümleri uygulanır. Ancak ana veya babaya verilen tazminat çocukların her birine ödenen tazminattan fazla olamaz.

Bu madde hükümlerine göre ödenecek tazminat, maddî ve manevî zararların karşılığıdır. Yargı mercilerinde maddî ve manevî zararlar karşılığı olarak idarenin ödemekle yükümlü tutulacağı tazminatın hesabında, bu madde hükümlerine göre ödenen tazminat göz önünde tutulur.

Orman yangınlarını söndürme çalışmalarında yaralanan, engelli hâle gelen ve hastalananların hastanelere nakli ve tedavi masrafları orman idaresince karşılanır.

Bu madde hükümlerine göre ödenecek tazminattan yararlanacakların tespit usulü, engellilik dereceleri itibariyle uygulanacak tazminat oranları, ödemeye ilişkin esas ve usuller ile uygulamaya ilişkin diğer hususlar Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından çıkarılacak bir yönetmelik ile düzenlenir.

(Mülga son fıkra: 11/10/2011-KHK-666/1 md.)⁽¹⁾

Madde 72 – (Değişik: 19/4/2018-7139/15 md.)

Orman yangınlarını önleme ve söndürme işlerinde görevlendirilen işçilerin, orman yangın ekip bina ve yangın gözetleme kulelerinde bulunan sosyal tesisler ve lojmanlarda çalışma saatleri dışında geçirdiği süreler, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 63 üncü maddesinde düzenlenen çalışma süresinden sayılmaz. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin yapılacak fazla çalışma ve diğer hususlar, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının görüşü alınarak, Orman Genel Müdürlüğüne hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

Madde 73 – (Mülga: 19/4/2018-7139/18 md.)

Madde 74 – Orman idaresinin göstereceği lüzum üzerine mahallerinin en büyük mülkiye amirleri, kuraklık veya yangın olup da henüz söndürülmüş fakat sirayet ihtimalleri tamamen bertaraf edilmemiş olmak gibi fevkalade zamanlarda muayyen bir müddet için ormanlara girmeyi men ve oralardaki her türlü işlerin tatilini emredebilirler.

Madde 75 – Orman idaresi yangınları önlemek maksadiyle en çok beş yılda tahakkuk ettirilecek bir plan ve program dahilinde yangın emniyet yolları ve yangın kule ve kulübeleri yapmak ve bunları idare merkezlerine telli ve telsiz telefonla bağlamakla mükellef olduğu gibi yangın tehlikesinin fazla olduğu mıntakalarda yangın mevsimine munhasır olmak üzere lüzum gördüğü yerlerde ve yeter miktarda yangın söndürme alet ve malzemesini havi motorlu vasıtalarla teçhiz ve takviye edilmiş yangın ekipleri bulundurur.

(1) 11/10/2011 tarihli ve 666 sayılı KHK ile bu fıkroda yapılan düzenleme; 10/10/2013 tarihli ve 28791 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Anayasa Mahkemesi'nin 27/12/2012 tarihli ve E.: 2011/139, K.: 2012/205 sayılı Kararı ile iptal edilmiştir.

(Ek : 24/5/2000 - 4569/1 md.) Orman yangınlarını önleme ve orman yangınlarıyla mücadele harcamaları için Orman Genel Müdürlüğü Katma Bütçesine yeterli miktarda ödenek konulur.

Madde 76 – (Değişik : 4/7/1995 - 4114/1 md.)

- a) Devlet ormanlarında; Orman İdaresince belirlenen konak yerlerinden başka yerlerde geceleme,
- b) Ormanlarda izin verilen ve ocak yeri olarak belirlenen yerler dışında ateş yakmak veya izin verilen yerlerde yakılan ateşi söndürmeden mahalli terketmek,
- c) Ormanlara sönmemiş sigara veya yangına dolaylı olarak yol açabilecek madde atmak,
- d) Ormanlara dört kilometre mesafede veya bu Kanunun 31 inci ve 32 nci maddeleri kapsamına giren köyler hudutları içinde anız veya benzeri bitki örtüsü yakmak,

Yasaktır.

III. Orman memurlarının silah taşıma ve kullanma hak ve salâhiyetleri:

Madde 77 – (Değişik: 23/1/2008-5728/191 md.)

Orman memurları, bu Kanunda tanımlanan suçların işlenmesinin önlenmesi veya işlenen suçlarla ilgili olarak başlatılan soruşturmadaki görevleri kapsamında kolluk görevlisi sıfatını taşırlar.

Orman teşkilatında her sınıf, derece ve vazifede çalışan memurlardan, Çevre ve Orman Bakanlığınca ve Orman Genel Müdürlüğünce lüzum görülecek olanlar, Cumhurbaşkanınca seçilecek silahla teçhiz olunurlar. ⁽¹⁾

Bu silahlar memurlara orman idaresince demirbaş olarak verilir. Ayrıca, kolluk görevi yapan orman memurları idarece verilecek özel kıyafetle donatılır.

Devlet ormanlarından gayri ormanlarda çalışan orman bekçilerine de umumi hükümler dairesinde silah taşıma izni verilebilir.

Madde 78 – 77 nci madde mucibince silah taşımaya salâhiyetli olanlar vazifelerini ifa sırasında aşağıda yazılı hallerde silahlarını kullanabilirler:

A) (Değişik: 23/1/2008-5728/192 md.) Türk Ceza Kanununda düzenlenen hakkın kullanılması, meşru savunma veya zorunluluk hallerinde;

B) Tecavüz veya taarruza yarıyan alet ve silahları taşıyanlara alet veya silahların derhal teslimi emredildiği halde bu emre riayet edilmiyerek fiilen tecavüz ve taarruzda bulunulması ve bu tecavüz ve taarruzun da başka şekilde define imkan olmaması;

C) (B) bendi gereğince teslim edilen alet ve silahları veya elkonan müsadereye tabi nakil vasıtaları ile orman emvalini veya memurun silahını almak veya orman bölge ve muhafaza binalarına zorla girmek maksadiyle vakı tecavüz ve taarruzun başka şekilde define imkan bulunamaması.

IV. Kanuna aykırılık oluşturan fiillerin takibi: ⁽¹⁾

Madde 79 – (Değişik: 23/1/2008-5728/193 md.)

Orman memurları, bu Kanuna aykırılık oluşturan fiillere ilişkin delilleri bir tutanakla tespit eder. Bu Kanuna aykırılık oluşturan fiillerin işlenmesi suretiyle elde edilen orman malları ile bu Kanunda yer alan suçların işlenmesinde kullanılan nakil vasıtası ve sair eşyaya Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre elkonulur. Ancak, Cumhuriyet savcısına ulaşılamadığı hallerde elkoyma, orman işletme şefinin yazılı emri ile yapılır. Ayrıca, orman muhafaza memurları Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre şüphelileri yakalama yetkisine sahiptir.

Sahipleri tarafından tohum ve fidandan yetiştirilen hususi ormanlarda da bu madde hükümleri uygulanır.

(1) 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nin 38 inci maddesiyle, bu fıkrada yer alan "Bakanlar Kurulunca" ibaresi "Cumhurbaşkanınca" şeklinde değiştirilmiştir.

Talep vukuunda polis, jandarma, köy muhtar ve bekçileri orman memurlarına yardıma mecburdurlar.

Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde, Ceza Muhakemesi Kanunu hükümleri uygulanır.

Madde 80 – (Mülga: 23/1/2008-5728/578 md.)

Madde 81 – Orman içinde veya civarında bulunan köylerin muhtar ve ihtiyar meclisi kendi köy hudutları içinde bulunan Devlet ormanlarının muhafazasında orman teşkilatı ile iş birliği yapmakla vazifelidir.

Bu maksatla suçların takibi faslında yazılı salahiyetleri, orman teşkilatı mensupları ile birlikte veya Ziraat Vekaletince belirtilecek esaslar dahilinde ayrı olarak kullanırlar.

Madde 82 – Orman memurları, bu kanun hükümlerine muhalif hareket edenlerin hüviyetlerini, ikametgahlarını ve suçlarının mahiyetini tesbit ile kendileri, suçlu ve varsa hazır bulunanlardan en az iki kimseye imzalatılacakları bir zabıt tanzim ederler.

Hüviyeti tesbit edilemeyen suçlular vakit geçirilmeksizin hüviyeti tesbit edilebilecek en yakın köyün muhtar veya ihtiyar heyetine ve bunlarla da tesbiti mümkün olmazsa en yakın zabıta merkezine götürülürler.

Memurlar, vakit geçirmeksizin bu zabıtları bağlı buldukları amirlerine gönderirler. Amirlerce tetkik edilerek en kısa bir zamanda mahalli cumhuriyet müddeiumumiliğine verilir.

Bu zabıtlar, hilafı ispat olununcaya kadar muteberdir.

Zabıt varakasının hilafına iddia halinde, maznun, mahkemeye bu iddiası hakkında kanaat verecek deliller gösterir ve mahkeme bu müdafaayı tamike şayan götürse delillerini istima ve tetkik eder. Neticede maznunun iddiasını haklı gösterecek bazı sebepler karşısında kalırsa ancak o takdirde, zabıt varakasını imza etmiş olan memurları çağırıp dinledikten ve başka deliller varsa inceledikten sonra hasıl edeceği kanaate göre davayı intaceder.

Madde 83 – (Değişik birinci fıkra : 23/1/2008-5728/194 md.) Bu Kanunda yazılı orman suçlarına ilişkin davalardan; 110 uncu maddenin üçüncü fıkrasında gösterilen suçlara ilişkin davalar asliye ceza mahkemesinde; dördüncü fıkrasında gösterilen suçlara ilişkin davalar ağır ceza mahkemesinde; beşinci fıkrasında gösterilen suçlara ilişkin davalar Ceza Muhakemesi Kanununun 250 nci maddesi uyarınca görevlendirilen ağır ceza mahkemesinde; bu suçlar dışında kalan davalar sulh ceza mahkemesinde görülür.

Orman suçlarına ait davalar mahkemelerce acele mevaddan sayılır.

Madde 84 – (Değişik: 23/1/2008-5728/195 md.)

Orman Kanununa aykırılık oluşturan fiillerden dolayı elkonulan ağaç, tomruk, kereste, yakacak ve sair mahsuller, vazifeli orman memurları tarafından muhafaza edilmek üzere orman depolarına, orman deposu yoksa ve fiilin işlendiği yer belediye hudutlarında ise o yer belediyesine, köy hudutları içinde ise o köy muhtarına, yokluğunda vekiline, onun da yokluğunda ihtiyar heyeti üyelerinden birine yediemin senedi mukabilinde teslim olunur. Belediye veya köy yetkililerine teslim edilen bu mallar en kısa zamanda orman depolarına idarece nakledilir. Bunlardan çürüyecek veya bozulacak olanlarla muhafazası zor ve masraflı bulunanlar, Ceza Muhakemesi Kanununun 132 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları hükümlerine uygun olarak orman işletme müdürlüklerinin müsadereli mallar satış komisyonlarınınca, mahallinde veya pazar yerlerinde ilan edilmek suretiyle derhal satılır.

(1) Bu madde başlığı; 23/1/2008 tarihli ve 5728 sayılı Kanunun 193 üncü maddesiyle "IV. Suçların takibi:" iken metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Nakil vasıtası ve suç aletleri ile orman emvalinin satış bedelinin tamamı Orman Genel Müdürlüğü hesabına irat kaydedilir.

Madde 85 – (Değişik birinci fıkra : 23/1/2008-5728/196 md.) Orman içinde kimin tarafından kesildiği veya hazırlandığı belli olmayan veya kaçması sebebiyle faili tespit olunamayan orman mahsulleri ve suç aletleri, orman idaresinin satış usullerine göre satılır ve bedelleri irat kaydolunur.

Bu mallarla beraber bulunan nakil vasıtalarının bulunamayan sahipleri on beş gün müddetle yapılacak ilanla araştırılır. İlan sonunda sahibi meydana çıkmıyan vasıtalar hakkında birinci fıkra hükmü tatbik olunur.

Madde 86 – İzin almadığı veya orman içinde bir hizmeti bulunmadığı halde ağaç kesecek veya nakledecek vasıtalarla orman içinde görülen veya halinden şüphe edilen kimseleri orman dışına çıkarmaya orman memurları صلاحیyetlidirler.

Madde 87 – Otlatma izni verilmeyen ormanlarda başıboş görülen hayvanlar en yakın köy muhtarlarına veya belediyelere makbuz karşılığı teslim olunur. Hayvan sahibi zuhur edip zabıt varakasını imza ederse hayvan kendisine verilir.

Muhtara veya belediyeye teslimden itibaren ilan edilen on beş gün içinde sahibi bulunmıyan hayvanlar idarece usulen satılarak bedeli bankaya veya orman idaresi veznesine yatırılır.

Bankaya veya orman idaresi veznesine yatırıldıktan sonra bir sene içinde sahibi zuhur etmezse bu bedel orman idaresince irat kaydolunur.

Hayvan sahipleri bakma masraflarını ödemeye mecburdurlar.

Madde 88 – (Değişik : 23/1/2008-5728/197 md.)

Bu Kanunda tanımlanan suçlardan dolayı arama, Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre yapılır. Ancak, Ceza Muhakemesi Kanununun 119 uncu maddesinin birinci fıkrasına göre, Cumhuriyet savcısına ulaşılamadığı hâllerde arama, orman şefinin yazılı emri ile yapılır.

Madde 89 – Bu kanunun tatbiki bakımından imalat ve fabrikasyonun kontrolüne Orman Umum Müdürlüğü صلاحیyetlidir. Bu kontrolün ve umumiyetle nakliye tezkereleri yoklamasının nasıl yapılacağı Orman Umum Müdürlüğüne tesbit olunur.

Madde 90 – Bakım kuruluşunun tamamlandığı mıntakalardaki vilayet ve kaza merkezlerinde bir ihbar vaki olmadıkça veya takip sebebine uymadıkça orman mahsulleri ve bunlara ait nakliye ve tezkere kontrolü yapılmaz.

Orman idaresi bu kanunun mer'iyete girdiği tarihten itibaren en çok beş sene içinde ormanların bakım kuruluşlarını tamamlar.

V. Ceza Hükümleri:

Madde 91 – (Değişik : 23/1/2008-5728/198 md.)

14 üncü maddenin (A) ve (B) bentleri ile yasak edilen fiillerden dikiliden ağaç kesenler, kökünden sökenler veya hayatiyetini sona erdirecek şekilde boğanlar, ağaçlardan yalamuk, pedavra, hartama çıkarımlar üç aydan beş yıla kadar hapis ve bin güne kadar adli para cezasıyla cezalandırılır. Ancak suçun konusunun münhasıran yakacak nitelikte emval veren ağaç olması halinde, verilecek ceza yarı oranında indirilir.

Suçun konusunun fidan olması halinde birinci fıkraya göre verilecek ceza bir kat artırılır.

Fidan ekim sahasını bozan kişi bir yıldan beş yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

Birinci fıkradaki ağaç kesme ve sökme fiillerinin işlenmesinde motorlu araç ve gereçler kullanılması halinde verilecek ceza bir kat artırılır. Ancak, fidanlar hakkında bu hüküm uygulanmaz.

(Değişik beşinci fıkra: 31/3/2011-6217/11 md.) 14 üncü maddenin (A) ve (B) bentleriyle yasak edilen ve yukarıdaki fıkralarda yazılı bulunmayan fiilleri işleyenlere, ikiyüzelli Türk Lirasından ikibin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir. Bu fiillerin, 3 üncü madde gereğince orman rejimi altına alınan yerlerde veya 23 üncü, 24 üncü ve 25 inci maddeler gereğince muhafaza ormanı veya milli park olarak ayrılmış ormanlarda işlenmesi halinde verilecek idarî para cezası beşyüz Türk Lirasından az olamaz. Bu fiilin konusunu oluşturan veya işlenmesi suretiyle elde edilen eşyanın mülkiyetinin kamuya geçirilmesine de karar verilir.

Bu Kanunun 14 üncü maddesinin (A) ve (B) bentlerine muhalif hareket edenler orman sahipleri ise iki seneye kadar hapis ve adli para cezasıyla cezalandırılır. Ancak kendi arazisi üzerinde tohum ekmek veya fidan dikmek suretiyle yetiştirilecek ormanların sahipleri yukarıdaki fıkra hükmüne tabi değildir.

Madde 92 – (Değişik : 23/1/2008-5728/199 md.)

Bu Kanunun 16 ncı maddesi gereğince izin almadan ormanlardan açılan maden ocakları idarece kapatılır. Çıkarılan madenler ve her türlü tesisler ile alet, edevat ve nakil vasıtalarına elkonulur. Elkonulan mallar, Türk Ceza Kanunu hükümlerine göre müsadere edilir.

Bu Kanunun 16 ncı maddesi gereğince izinsiz maden ocağı açanlara veya işletenlere, 91 inci madde hükümleri saklı kalmak üzere iki yıldan yedi yıla kadar hapis ve yirmibin güne kadar adli para cezası verilir.

Kanun hükümlerine göre verilen ruhsat veya izin belgesindeki sürenin dolmasına rağmen maden ocağı işletmeye devam edenler ya da izin verilen alandaki sınırı aşanlar, 91 inci madde hükümleri saklı kalmak üzere, bu Kanunun 93 üncü maddesi hükümlerine göre cezalandırılır.

Başkaca zarar husule gelmiş ise bu zarar ayrıca genel hükümlere göre hukuk mahkemesinde dava açmak suretiyle tazmin ettirilir. İzin alarak bu nevi ocakları açanlar idarece kendilerine veya temsilcilerine tebliğ edilecek tedbirlere riayet etmezler ise beşbin Türk Lirasından yüzbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir. Ayrıca, bu tedbirlere riayet edilinceye kadar ocaklar işletilmekten men edilir.

Madde 93 – (Değişik : 23/1/2008-5728/200 md.)

Bu Kanunun 17 nci maddesinde yasak edilen fiilleri işleyenler veya izne bağlı işleri izinsiz yapanlar, 91 inci madde hükümleri saklı kalmak üzere altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

İşgal ve faydalanma suçunun yeniden tarla açmak suretiyle veya yanmış orman sahalarında ya da kesinleşmiş orman kadastro sınırları içerisinde işlenmesi halinde verilecek ceza bir kat artırılır.

Bu maddede tanımlanan suçların konusunu oluşturan, işlenmesinde kullanılan ve işlenmesiyle elde edilen eşya veya mahsul Türk Ceza Kanununun müsadereye ilişkin hükümlerine göre müsadere edilir. Müsadere olunan mahsuller satılarak bedeli Orman Genel Müdürlüğüne irad kaydolunur. Müsadere olunan tesisler ise Orman Genel Müdürlüğüne aynen muhafaza edilebileceği gibi ihtiyaç görüldüğü takdirde ormancılık veya diğer kamu hizmetlerinde kullanılabilir. Aksi takdirde ilgili orman idaresince, yıkılmak suretiyle karar infaz olunur. İdarenin bu husustaki talebi halinde genel zabıta kuvvetleri idareye yardım etmekle mükelleftir.

17 nci maddenin üçüncü fıkrasındaki yerleri amaç dışı kullananlar ve amaç dışı kullanılmasına izin verenler bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Madde 94 – (Değişik : 23/1/2008-5728/201 md.)

Bu Kanunun 18 inci maddesinde belirtilen ve yapılması izne bağlı fabrika, hızar ve şeritlerle, kireç, terebentin, katran, sakız, 92 nci madde kapsamı dışında kalan taş, kömür, toprak ve buna benzer ocaklar ile balık üretim tesislerini , odun dışı ürünleri mamul ya da yarı mamul olarak işleyen tesisleri, mantar ve tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliğini ve orman bitkisi fidanlıklarını orman sınırları içinde izinsiz yapanlar ve kuranlar, 91 inci madde hükümleri saklı kalmak üzere altı aydan iki yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Ayrıca, bunların işletilmesi men edilerek tesislerin Türk Ceza Kanunu hükümlerine göre müsaderesine hükmolunur. ⁽¹⁾

Bu Kanunun 18 inci maddesinde belirtilen ve birinci fıkrada yazılı fiili orman sınırları dışında işleyenlere bin Türk Lirasından onbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir ve bunların işletilmesi yasaklanır.

Bu Kanunun 14 üncü maddesinin (C) ve (E) bentlerinde yazılı fiilleri işleyenlere yüz Türk Lirası idarî para cezası verilir.

Madde 95 – (Değişik : 23/1/2008-5728/202 md.)

Bu Kanunun 19 uncu maddesi hükümlerine aykırı olarak ormanlara izinsiz hayvan sokanlarla, ormana başı boş hayvan girmesine sebep olanlara beher kıl keçisi için altı Türk Lirası, büyükbaş hayvanların beheri için üç Türk Lirası, küçükbaş hayvanların beheri için bir Türk Lirası idarî para cezası verilir.

Bu suretle verilecek idarî para cezası yirmi Türk Lirasından az olamaz.

Ormanlara izinsiz hayvan sokma fiilini, fiilin işlendiği orman içi köy nüfusuna kayıtlı ve fiilen bu köyde oturanlar dışındakilerin işlemesi hâlinde, yukarıdaki cezalar iki kat artırılır.

Yanmış orman sahaları ile alelumum gençleştirme sahalarına, gençleştirmeye tefriki tarihinden itibaren onbeş sene içinde hayvan sokulması veya başıboş bırakılmak yüzünden girmesi hâlinde yukarıda yazılı cezalar iki kat tatbik olunur.

Madde 96 – (Değişik : 23/1/2008-5728/203 md.)

Bu Kanunun 20 nci ve 21 inci maddelerinde yazılı hükümlere aykırı hareket edenlere yüzyirmi Türk Lirası idarî para cezası verilir.

Madde 97 – (Değişik : 23/1/2008-5728/204 md.)

Devlet çekici ile damgalanan ağaçları keserken bu damgayı orman idaresince tespit edilen şekilde dip kütükte bırakmayanlarla damgalı ağaçları tespit edilen hadde nazaran daha yüksekte kesenlere kesilen her ağaç için altmış Türk Lirası idarî para cezası verilir.

Bu Kanunun 27 nci maddesinde yazılı damga çekiçlerini taklit edenler veya taklit fiiline iştirak etmeksizin kullananlar Türk Ceza Kanununun 202 nci maddesinin ikinci fıkrasına göre cezalandırılırlar.

Madde 98 – (Değişik : 23/1/2008-5728/205 md.)

31 inci, 32 nci ve 33 üncü madde hükümlerine göre, köylülere zati ihtiyaçları ile köy müşterek ihtiyaçları için verilen yapacak orman emvalini; yerinde kullanmayıp her ne surette olursa olsun elden çıkaranlar, bunları verilmiş gayesine uygun kullanmayanlar, yirmi günden az olmamak üzere adli para cezasıyla cezalandırılır.

Madde 99 – (Değişik : 23/1/2008-5728/206 md.)

37 nci madde gereğince verilen izinlerde gösterilecek tedbir ve şartlara riayet etmeyenlere ikiyüz Türk Lirası idarî para cezası verilir.

(1) 28/10/2020 tarihli ve 7255 sayılı Kanunun 5 inci maddesiyle; birinci fıkrasına “balık üretim tesislerini” ibaresinden sonra gelmek üzere “, odun dışı ürünleri mamul ya da yarı mamul olarak işleyen tesisleri, mantar ve tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliğini ve orman bitkisi fidanlıklarını” ibaresi ve “orman sınırları içinde izinsiz” ibaresinden sonra gelmek üzere “yapanlar ve” ibaresi eklenmiştir.

Madde 100 – (Değişik : 23/9/1983 - 2896/45 md.)

(Değişik birinci fıkrası:5/11/2003-4999/12 md.) 41 inci maddeye aykırı olarak her çeşit orman emvalini nakliye tezkeresiz, faturasız veya sevki irsaliyesiz, damgaya tâbi olanları damgasız olarak nakledenler 108 inci madde gereğince cezalandırılır.

Nakliye tezkeresini değiştirmeksizin ağaç,odun,kömür ve diğer orman mahsullerini taşıyanların malları, kaçak olup olmadığının incelenmesi için 84 üncü maddede gösterilen şekilde alıkonulur. Kaçak olmadığı ve nakliyesinin yenilenmediği tahakkuk ederse, alıkonulan mallar derhal taşıyana teslim edilerek nakliyesi verilir.

Malların kaçak olduğu anlaşılırsa 108 inci madde hükmü tatbik olunur.

(Değişik dördüncü fıkrası: 23/1/2008-5728/207 md.) Nakliye tezkeresini değiştirmeden nakliyat yapanlara bin Türk Lirası idarî para cezası verilir. Ormandan kesilen ağaçlardan damgaya tabi orman emvalini damgasız olarak orman idaresinin istif yerlerine götürenlere beşyüz Türk Lirası idarî para cezası verilir.

Madde 101 – (Değişik birinci fıkrası: 23/1/2008-5728/208 md.) Yazılı olarak yapılan tebligat tarihinden itibaren iki yıl içinde 50 nci maddede yazılı işaretlerle ormanların hudutlarını belli etmeyen hususi orman sahiplerine beşbin Türk Lirası idarî para cezası verilir.

(Değişik ikinci fıkrası: 23/1/2008-5728/208 md.) Orman sahipleri bu cezanın kesinleşmesinden sonra bir yıl içinde yine bu mükellefiyeti ifa etmezler ise bunlara onbin Türk Lirası idarî para cezası verilir.

Son hükmün infazından itibaren 1 yıl içinde tahdit muamelesi yine yapılmadığı takdirde masrafi bilahara orman sahibinden alınmak üzere bu muamele orman, idaresi tarafından yapılabilir.

Madde 102 – (Değişik birinci fıkrası: 23/1/2008-5728/209 md.) 51 inci madde gereğince tanzim, kabul ve tasdik olunan orman amenajman planlarında ormanın imarı, geliştirilmesi, ağaçlandırma yapılması, hastalık ve haşerelerle mücadele edilmesi gibi yapılmasına lüzum gösterilen işleri plan dairesinde ve verilen müddet içinde yapmayan ve gerekli tedbirleri almayan orman sahiplerine beşbin Türk Lirası idarî para cezası verilir.

Bu cezanın infazından sonra, orman sahipleri kendilerine verilecek mühlet içinde bu işleri yapmazlar veya lüzumlu tedbirleri almazlarsa bunlar orman idaresi tarafından yapılır ve masrafları tamamen kendilerinden alınır.

Madde 103 – (Değişik : 23/1/2008-5728/210 md.)

67 nci madde hükümlerine aykırı hareket edenlere bin Türk Lirası idarî para cezası verilir. Devlet veya her kime ait olursa olsun yeniden orman yetiştirme veya orman boşluğu ile göçük, devrik ve heyelan gibi hâllerle meydana gelen açıklıkları doldurmak veya satış maksadıyla işlenen sahalarda geçici olmak kaydıyla yapılan tohumlama alanlarıyla fideliklere herhangi bir şekilde veya hayvan sokulması veya girmesi suretiyle orman yetiştirme alanlarında zarara sebebiyet verenlere üçbin, diğer alanlarda zarara sebebiyet verenlere bin Türk Lirası idarî para cezası verilir.

Madde 104 – (Değişik : 23/1/2008-5728/211 md.)

68 inci maddedeki mecburiyete riayet etmeyenler altı aya kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Orman idaresine ait telefon şebekesi ve tesislerine her türlü alet ve malzemesine zarar verenler Türk Ceza Kanununun 152 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi gereğince cezalandırılırlar.

Bu suç Mayıs ayı başından Kasım ayı sonuna kadar devam eden yangın mevsiminde işlenirse ceza iki katına çıkarılır.

Madde 105 – (Değişik : 23/1/2008-5728/212 md.)

69 uncu maddede göre ormanlarda vukua gelecek yangınları söndürmek için yetkili memurlar ve orman teşkilatı tarafından yangın mahalline gitmeleri emrolunmasına veya mahalli mutat vasıtalarla ilan edilmesine rağmen orman yangını söndürmeye gitmekten imtina edenler veya gidip de çalışmayanlar ve verilen işi yapmayanlar hakkında, mahallin en büyük mülki amiri tarafından ikiyüz Türk Lirası idarî para cezası uygulanır.

Bu maddede yazılı memurlarla orman teşkilatında vazifeli olanlardan yangın yerine yardım göndermeyenlerle alaka göstermeyenler, Türk Ceza Kanununun 170 inci maddesinde tanımlanan suçu ihmalî davranışla işlemiş olmak dolayısıyla cezalandırılır.

Madde 106 – (Değişik : 23/1/2008-5728/213 md.)

Bu Kanunun 72 ve 73 üncü maddelerine muhalif hareket eden veya ettirenler Türk Ceza Kanununun 257 nci maddesinin ikinci fıkrası gereğince cezalandırılırlar.

Madde 107 – (Değişik : 23/1/2008-5728/214 md.)

74 üncü maddede gösterilen tedbirlere riayet etmeyenlere mahallin en büyük mülki amiri tarafından Kabahatler Kanununun 32 nci maddesine göre idarî para cezası verilir.

Madde 108 – (Değişik : 23/1/2008-5728/215 md.)

Orman mallarının bu Kanun hükümlerine aykırı olarak kesildiğini, taşındığını veya toplandığını bildiği halde; taşıyanlar, biçenler, işleyenler, kabul edenler, kullananlar, satanlar, satın alanlar veya bulunduranlar bir seneye kadar hapis ve adli para cezası ile cezalandırılır.

Birinci fıkrada yazılı fiillerin, ticarethane sahibi olsun olmasın, her türlü orman ürünü ticareti ile uğraşanlarla, kar maksadıyla aldıkları orman mallarını işleyerek her ne şekilde olursa olsun alet ve eşya haline dönüştürdükten sonra satanlar tarafından işlenmesi halinde, bir seneden yedi seneye kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

Suçun konusunu oluşturan orman ürünlerinin değerinin azlığı göz önünde bulundurularak verilecek cezalar yarısına kadar indirilebilir.

Bu Kanunda yazılı suçta konu olan her türlü orman emvali, nakil vasıtaları ve suç aletleri Türk Ceza Kanunu hükümlerine göre müsadere edilir.

Madde 109 – (Değişik : 23/1/2008-5728/216 md.)

Ağaçlarda bulunan resmi damga ve numaraları bozanlar ve orman hudutlarındaki taksimata mahsus işaretleri ve levhaları ve orman kadastrusunda sınır noktalarını gösteren sabit taş veya beton kazıkları, ormanlardaki otlak, yaylak ve kışlakların sınır işaretlerini kıranlar, kaldıranlar, belirsiz hâle getirenler, yerlerini değiştirenler, fiilleri suç oluşturmadığı takdirde, beşyüz Türk Lirasından dörtbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası ile cezalandırılır.

Madde 110 – (Değişik : 23/1/2008-5728/217 md.)

76 ncı maddenin (a) bendinde belirtilen fiili işleyenlere elli Türk Lirası idarî para cezası verilir.

76 ncı maddenin (b), (c) ve (d) bentlerinde belirtilen fiilleri işleyenler hakkında bir yıldan üç yıla kadar hapis ve adli para cezasına hükmolunur.

Dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırı olarak orman yangınına sebebiyet verenler iki yıldan yedi yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Ancak failin yangının söndürülmesine ve etkilerinin azaltılmasına yönelik çabaları veya meydana gelen zararın azlığı göz önünde bulundurularak, verilecek ceza yarısına kadar indirilir. Zararın belirlenmesinde yangın sonucu tamamen yanan ağaç ve ağaççıkların değeri, kısmen yanan ağaç ve ağaççıkların değerinde meydana gelen azalma, alt tabaka orman örtüsünün yanması nedeniyle oluşan zarar ve toprağın humuslu tabakasının yanması nedeniyle meydana gelen verim kaybı dikkate alınır.

Kasten orman yakan kişi, on yıldan az olmamak üzere hapis ve onbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

Devletin güvenliğine karşı suç işlemek amacıyla kurulmuş bir örgütün faaliyeti çerçevesinde devlet ormanlarını yakan kişi müebbet hapis ve yirmibin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

Bu maddede yazılı suçların işlenmesi sebebiyle, ölüm veya yaralanmanın meydana gelmesi halinde, ayrıca bu suçlardan dolayı cezaya hükmolunur.

Madde 111 – Bu kanunun 3 üncü maddesiyle orman rejimi altına alınan yerlerde ve 23, 24, 25 inci maddeler gereğince muhafaza ormanı ve milli park olarak ayrılmış ormanlarda, ormanlara mütaallik suçları işleyenlerin müstahak olacakları ceza iki misli olarak hükmolunur.

Madde 111/a – (Ek : 3/11/1988 - 3493/15 md.; Değişik : 23/1/2008-5728/218 md.)

Bu Kanunda mercii belirtilmemiş idarî yaptırım kararları, orman işletme şefleri tarafından verilir.

Madde 112 – (Değişik : 23/1/2008-5728/219 md.)

Bu Kanunla yasaklanan; dikiliden ağaç kesilmesi dışındaki fiillerin işlenmesi nedeniyle meydana gelen zarar için ayrıca genel hükümlere göre hukuk mahkemesinde gerçek zarar üzerinden tazminat talebinde bulunulabilir.

Gerçek zarar;

A) Bu Kanuna aykırılık oluşturan fiilin konusu orman emvali ağaçtan elde edilmiş ise; fiilin işlendiği yere en yakın orman idaresi satış yerinde söz konusu orman emvalinin bir evvelki yıla ait bilanço döneminde yapılan açık artırmalı satışlarda, aynı cins ve türdeki emval için beliren satışlar ortalamasından, bu tür emvale ait o dönemde yapılmış kesim, taşıma ve istif giderlerinin çıkarılmasıyla elde olunacak birim fiyat üzerinden hesap edilir.

B) Fiilin konusu fidan ise; fiilin işlendiği yıl, aynı fidanların her birisinin dikimi ve arazi hazırlanması için hesaplanacak gerçek masraflar ile o yıla kadar kesilen fidanlar için yapılmış bakım giderleri toplamı bir misli fazlasıyla tazmin ettirilir.

C) Ormanlardan temin olunan ve değeri para ile ölçülebilecek diğer her türlü orman emvalinin gerçek zarar birim fiyatı ise (A) bendi hükmüne kıyasen hesaplanır.

Orman işletme müdürlükleri, görev alanları içerisinde bulunan her ilçe merkezi için ayrı olmak üzere, bu madde hükümlerine göre ormanlardan elde edilebilecek her türlü emval için tazminata esas olacak birim değerlerini, her yılın ikinci ayının yirminci gününe kadar bir cetvel hâlinde tespit ve tanzim edip bağlı bulunduğu orman bölge başmüdürlüğüne tasdik ettirerek bu cetvelleri ilgili buldukları ilçelerde belediyeler vasıtasıyla ilan ettirip, derhal birer nüshalarını mıntikasındaki hukuk mahkemelerine ve bu davaların takip olunacağı kendi birimlerine gönderir. Bu cetveller ertesi yılın ikinci ayının son günü akşamına kadar geçerli sayılır. Tazminatın hesaplanmasında bu cetveller dikkate alınır.

Madde 113 – (Değişik : 23/9/1983 - 2896/55 md.)

Bu Kanunla yasaklanan fiilin dikiliden ağaç kesilmesine taalluku halinde ağaç müsadere edilmiş olsa dahi talep halinde hükmolunacak tazminat mahalli rayice göre hesaplanır.

(Değişik ikinci fıkra: 23/1/2008-5728/220 md.) Mahallî rayiç; bu Kanuna aykırılık oluşturan fiilin işlendiği yere en yakın orman satış istif yerinde, söz konusu orman mahsulü emvalin bir evvelki yıla ait bilanço döneminde yapılan açık artırmalı satışlarda aynı cins ve türdeki emval için beliren satışlar ortalamasıdır.

112 nci maddenin son fıkrası hükmü bu madde için de geçerlidir.

Madde 114 – (Değişik : 23/9/1986 - 2896/56 md.)

Her türlü orman suçları ile tahrip olunan veya yakılan sahalara için, bu Kanunda yazılı tazminattan başka ayrıca, ağaç cinsine göre cari yıl içindeki mahalli birim saha ağaçlandırma gideri esas tutularak ağaçlandırma masrafına da hükmolunur.

112 nci maddenin son fıkrası hükmü bu madde için de aynen uygulanır.

(Ek fıkra: 23/1/2008-5728/221 md.) Bu Kanunun 112 ve 113 üncü maddeleri ile bu madde hükümleri uyarınca açılacak tazminata ve ağaçlandırma giderine ilişkin davalar hukuk mahkemesinde görülür. Bu davalarda orman idaresi harçtan muafıdır.

ALTINCI FASIL
Müteferrik Hükümler

Madde 115 – (Değişik : 23/9/1986 - 2896/57 md.)

Devlet ormanları üzerinde kamu yararına yapılacak her türlü yapı ve tesisler için herhangi bir şekilde irtifak hakkı tesisi Maliye ve Tarım ve Orman Bakanlıklarının iznine bağlıdır.

Madde 116 – (Değişik : 23/9/1986 - 2896/58 md.)

Bu Kanunun 1 inci maddesinde belirtilen orman sayılmayan yerlerdeki ağaç ve ağaççıklardan, sahipleri aşağıda yazılı şekillerde faydalanırlar:

A)**(Değişik birinci fıkra: 5/11/2003-4999/13 md.)**(Ç) ve (E) bentlerinde yazılı yerlerden, (D) bendindeki şehir mezarlıklarından, (H) bendindeki her nevi meyveli ağaç ve ağaççıklarla örtülü yerlerden (...) ⁽²⁾ fıstık çamlıkları ve palamut meşelikleri hariç), sahipleri her türlü zâti ihtiyaçları ve pazar satışları için hiçbir kayıt ve şarta tâbi olmadan kesim ve taşıma yapabilir. ⁽¹⁾

(Ek : 22/5/1987 - 3373/15 md.) Kesilen ağaçların Devlet Ormanlarında bulunan ağaç nevelerinden olması halinde bu ağaçlar için bir tutanak düzenlenir, ayrıca damga ve nakliye tezkeresi aranmaz.

(1) (A) bendinin birinci paragrafı değiştirildiği halde, 5/11/2003 tarihli ve 4999 sayılı Kanunun 13 üncü maddesindeki "(A) bendinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir" hükmüne istinaden "Değişik birinci fıkra" ibaresi kullanılmıştır.

(2) Bu arada yer alan "... kızılbaşlıklar ile aşılı kestanelikler, ..." sözcükleri, An.Mah.nin 17/3/2004 tarihli ve E.:2003/100, K.:2004/33 sayılı Kararı ile iptal edildiğinden madde metninden çıkarılmıştır.

B) (Değişik : 22/5/1987 - 3373/15 md.) (F), (G) ve (K) bentlerinde yazılı yerlerden, (D) bendinde belirtilen kasaba ve köy hudutları içerisindeki mezarlıklardan, (H) bendindeki fıstık çamlıkları, palamut meşeliklerinden sahiplerinin her türlü yapacak ve yakacak ihtiyaçları mahalli orman idaresine haber vermek ve bir tutanakla tevsik edilmek suretiyle karşılanabilir. Bu durumda damga ve nakliye tezkeresi aranmaz. Bu yerlerden sahiplerinin pazar satışları için yapacakları her türlü kesimler, keşif, damga ve nakliye işlemlerine tabidir. Orman idaresinin yapacağı masraflar arazi sahiplerinden peşin olarak tahsil edilir. ⁽¹⁾

(Ek fıkra: 5/11/2003-4999/13 md.; İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 17/3/2004 tarihli ve E.:2003/100, K.:2004/33 sayılı Kararı ile.)

(Değişik ikinci fıkra: 28/10/2020-7255/6 md.) Bu madde hükmüne aykırı olarak kesilen ağaçların dikili kabuklu gövde hacminin; beş metreküpe kadar olması hâlinde beş yüz Türk Lirası, beş metreküpe aşan her bir metreküpe için ilave yüz Türk Lirası idari para cezası verilir.

Madde 117 – 8/2/1937 tarihli ve 3116 sayılı, 24/3/1950 tarihli ve 5653 sayılı kanunlar meri'yetten kaldırılmıştır.

Ek Madde 1 – (Ek: 19/7/1971 - 1444/1 md.; Mülga : 23/9/1983 - 2896/61 md.)

Ek Madde 2 – (Ek: 20/6/1973 - 1744/2 md.)

6831 sayılı Kanunda geçen Ziraat Vekaleti deyimini, Orman Bakanlığı olarak ve aynı Kanununun 45 inci maddesinde geçen "Tahdit Komisyonları" deyimini, "Orman Kadastro Komisyonları" olarak değiştirilmiştir.

Ek Madde 3 – (Ek : 20/6/1973 - 1744/2 md.;Mülga:21/2/2001-4629/1 md.)

Ek Madde 4 – (Ek: 20/6/1973 - 1744/2 md.)

6831 sayılı Orman Kanununun 3 üncü ve 24 üncü maddelerine göre orman rejimine alınan sahalara ile Orman yetiştirilmek üzere sınırlanan bölgeler içinde şahısların özel mülkiyetinde olup da Orman bütünlüğünün korunması için devlet ormanlarına katılmasında zaruret bulunan tarım arazisinin satın alınması maksadı ile Orman Bakanlığı bütçesine her yıl on milyon liradan az olmamak üzere gerekli ödenek konur.

Ek Madde 5 - (Ek : 23/9/1983 - 2896/60 md.; Değişik: 19/4/2018-7139/16 md.)

Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar ile orman alanlarından yararlanma karşılığı alınacak bedel miktarlarının tespiti ve tahsiline ilişkin hususlar, Orman Genel Müdürlüğü tarafından yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.

Ek Madde 6 – (Ek : 24/5/2000 - 4569/2 md.)

1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununun ek 9 uncu maddesi hükümleri Orman Bakanlığı ve Orman Genel Müdürlüğüne bağlı döner sermaye işletmeleri hakkında uygulanmaz. Şu kadar ki, bu döner sermayelerin konsolide bilançolarının kârla kapanması halinde tahakkuk eden kurumlar vergisinin mahsubundan sonraki kârı üzerinden her yılın mayıs ayının sonuna kadar %10 oranında Hazine hissesi Genel Bütçeye irat kaydedilir.

Ek Madde 7- (Ek: 5/11/2003-4999/15 md.; Mülga : 23/1/2008-5728/578 md.)

(1) 28/10/2020 tarihli ve 7255 sayılı Kanunun 6 ncı maddesiyle; birinci fıkrasının (B) bendinde yer alan "(F) ve (G) bentlerinde" ibaresi "(F), (G) ve (K) bentlerinde" şeklinde ve ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ek Madde 8- (Ek : 5/11/2003-4999/16 md.; Değişik: 17/6/2004-5192/4 md.)

Bu Kanun ile 9.8.1983 tarihli ve 2873 sayılı Millî Parklar Kanununa tâbi alanlar üzerinde bulunan yapı ve tesisler yirmi yıla kadar kiraya verilebilir. Kiracı her yıl, yıllık kira bedelinin yüzde beşi tutarında bir ödemeyi, ağaçlandırma bedeli olarak sözleşme süresince kira ödeme dönemlerinde Çevre ve Orman Bakanlığının ilgili hesabına yatırır. ⁽¹⁾

Ek Madde 9 – (Ek : 31/7/2008 - 5801/2 md.)

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünce yapılacak spor tesislerine ve Savunma Sanayii Başkanlığınca yapılacak savunma maksatlı tesislere ve bunların müstemilatına bu Kanunun 17 nci maddesinin üçüncü fıkrası esaslarına göre izin verilebilir. Verilen bu izinlerden bedel alınmaz. ⁽²⁾

(Ek fıkra: 25/6/2010-6001/33 md.) 9/5/1985 tarihli ve 3202 sayılı Köye Yönelik Hizmetler Hakkında Kanun çerçevesinde köye ve bağlı yerleşim birimlerine yönelik yol, su, atık su, gölet, mezarlık ve altyapı hizmetlerinin yerine getirilmesi maksadı ile verilen izinlerden bedel alınmaz.

(Ek fıkra: 19/4/2012-6292/13 md.) Gerçek veya özel hukuk tüzel kişileri ya da vakıflar tarafından kurulan yükseköğretim kurumları hariç olmak üzere; yükseköğretim kurumlarına eğitim ve araştırma maksatlı tesisler yapılması için bu Kanunun 17 nci maddesinin üçüncü fıkrası esaslarına göre orman sayılan alanlardan bedelli izin verilebilir. Ayrıca, izin verilen bu alan içinde izin sahibi yükseköğretim kurumuna veya Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğüne yurt yapılması maksadıyla bedelli izin verilebilir. **(Ek cümle: 26/2/2014-6527/3 md.)** Verilen bu izinlerden ağaçlandırma ve arazi izin bedeli dışında herhangi bir bedel alınmaz.

(Ek fıkra: 19/4/2012-6292/13 md.) Yukarıdaki fıkrada belirtilen bina ve tesislerin, yükseköğretim kurumlarınca veya Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğünce özel ve hükmi şahsiyeti haiz amme müesseselerine ait ormanlarda yapılmak istenmesi hâlinde Orman ve Su İşleri Bakanlığınca izin verilebilir. Bu takdirde kullanım bedeli, süresi, yapılan bina ve tesislerin devri gibi hususlar genel hükümlere uygun olarak taraflarca tespit edilir. İzin verilen alanda yapılacak yol ve açık olarak düzenlenen; otopark, garaj, havuz, spor alanları ve benzeri tesisler ile enerji nakil hattı, su isale hattı, haberleşme, doğalgaz hattı, kanalizasyon gibi her türlü altyapı tesisleri ve yine bu Kanunun 17 nci maddesine göre genel kamu hizmetlerine yönelik verilen izinler hariç olmak üzere, binaların taban alanları toplamı, izne konu orman sayılan alanın yüzde onbeşini geçemez.

(Ek fıkra: 26/2/2014-6527/3 md.) Devlet ormanlarında, erişme kontrolü uygulanan karayollarındaki ulaştırma yapıları ve müstemilatı olan hizmet tesisleri ile bakım işletme tesislerine, karayolu sınır çizgisi içinde kalmak kaydıyla izin verilir. Devlet idareleri ile kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılan, işletilen, işletirilen veya yap-işlet-devret modeli esas alınarak yaptırılan ve işletirilen bu tesislerden herhangi bir bedel alınmaz.

(Ek fıkra: 26/2/2014-6527/3 md.) Ayrıca; demiryolu, otoyol, Devlet ve il yolları ile su isale hatlarının yapımında zorunlu olarak ortaya çıkan kazı fazlası malzemenin depolanacağı alanlara, Orman Genel Müdürlüğünce belirlenen yerlerden ağaçlandırma bedeli alınarak izin verilebilir.

Ek Madde 10 – (Ek : 15/1/2009-5831/5 md.)

Bu Kanunun; 20/6/1973 tarihli ve 1744 sayılı Kanunla değişik 2 nci maddesi ile 23/9/1983 tarihli ve 2896 sayılı Kanun ve 5/6/1986 tarihli ve 3302 sayılı Kanunla değişik 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (B) bendi uygulamaları ile orman sınırları dışına çıkarılan yerler, çıkarma işleminin kesinleştiği tarihten itibaren kazandırıcı zamanaşımı yolu ile iktisap edilemez.

(1) 21/12/2019 tarihli ve 7201 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle bu fıkrada yer alan “yirmidokuz” ibaresi “yirmi” şeklinde değiştirilmiştir.

(2) 28/10/2020 tarihli ve 7255 sayılı Kanunun 7 nci maddesiyle; birinci fıkrasına “spor tesislerine” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve Savunma Sanayii Başkanlığınca yapılacak savunma maksatlı tesislere ve bunların müstemilatına” ibaresi eklenmiştir.

Ek Madde 11 – (Ek : 25/6/2010-6001/33 md.)

Bu Kanununun 17 nci maddesinin üçüncü fıkrasına göre;

a) Sağlık, eğitim ve spor tesisi yapımı maksadıyla verilen izinlere konu asli tesislerin dışındaki kafeterya, kantin, otopark gibi yan ünitelerin kiralanmasının, aynı fıkra kapsamında diğer izinlere konu tesislerin tamamının veya bir bölümünün kiralanmasının veya özelleştirme uygulamaları kapsamında işletme hakkının devredilmesinin, yap-işlet-devret modeli ile yaptırılmasının izin sahibi tarafından talep edilmesi halinde izin verilebilir.

b) Turizm izinleri dışındaki izinlere konu tesislerin izin sahibince üçüncü kişilere kiralanması halinde; orman sayılan alana isabet eden kira bedelinin yüzde ellisi her yıl Orman Genel Müdürlüğü özel bütçe hesabına izin sahibi tarafından yatırılır.

c) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına verilen bedelsiz izinlerin özelleştirme uygulamaları kapsamında işletme hakkının devri hâlinde, mevcut izinlerin izin bedeli karşılığı olarak işletme hakkı devir bedeli üzerinden, ormanlık alanların devredilen toplam kullanım alanları içindeki yüzde oranı dikkate alınarak hesaplanacak tutarın binde beşi bir defaya mahsus olmak üzere işletici tarafından devir alma tarihinden itibaren üç ay içinde defaten Orman Genel Müdürlüğü özel bütçe hesabına yatırılır. Bu izinlerden ayrıca bir bedel alınmaz. Kamu kurum ve kuruluşlarına verilen bedelli izinlerin özelleştirme uygulamaları kapsamında işletme hakkının devri halinde taahhüt senedinde yer alan bedeller dışında işletme hakkı bedeli üzerinden herhangi bir bedel alınmaz. İzinler, ilgili kamu idareleri veya kamu kurum ve kuruluşları adına devam eder. Ancak taahhüt senetlerinde yer alan haklar işletme süresi içinde aynı şekilde işleticiler tarafından kullanılır ve yükümlülükler yine işletme süresi içinde işleticiler tarafından yerine getirilir.

ç) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına verilen bedelsiz izinlere konu tesislerin yap-işlet-devret modeli esas alınarak yaptırılması ve işlettirilmesi halinde işletme süresi içinde herhangi bir bedel alınmaz. Kamu kurum ve kuruluşlarına verilen bedelli izinlerde ise taahhüt senedinde yer alan bedeller dışında herhangi bir bedel alınmaz. İzinler, ilgili kamu idareleri veya kamu kurum ve kuruluşları adına devam eder. Ancak taahhüt senetlerinde yer alan haklar işletme süresi içinde aynı şekilde işleticiler tarafından kullanılır ve yükümlülükler yine işletme süresi içinde işleticiler tarafından yerine getirilir.

d) Bu maddenin yürürlüğe girmesinden önce genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına verilen bedelsiz izinlerin işletme hakkının devredilmiş veya izinlere konu tesislerin yap-işlet-devret modeli ile yaptırılmış olması hâlinde herhangi bir bedel alınmaz. Kamu kurum ve kuruluşlarına verilen bedelli izinlerde ise taahhüt senedinde yer alan bedeller dışında herhangi bir bedel alınmaz. İzinler, ilgili kamu idareleri veya kamu kurum ve kuruluşları adına devam eder. Ancak taahhüt senetlerinde yer alan haklar işletme süresi içinde aynı şekilde işleticiler tarafından kullanılır ve yükümlülükler yine işletme süresi içinde işleticiler tarafından yerine getirilir.

e) **(Ek: 6/3/2013-6444/3 md.)** Sağlık ve eğitim tesisleri yapılması maksadıyla verilen izinlere konu tesislerin kamu özel iş birliği modeli çerçevesinde yaptırılması veya mevcut izinli tesislerin yenilenmesi hâlinde ilgili bakanlıkların talebi üzerine yüklenici adına üst hakkı tesis edilebilir. İzinler ilgili bakanlıklar adına devam eder. Adına üst hakkı tesis edilen yükleniciden ağaçlandırma bedeli dışında kira dâhil başkaca hiçbir bedel alınmaz. Bu kapsamdaki izinler öncelikle bozuk orman alanlarında verilebilir. İzin verilen alanın en az iki katı alan Maliye Bakanlığı tarafından Orman Genel Müdürlüğüne ağaçlandırılmak üzere tahsis edilir.

Ek Madde 12 – (Ek: 13/2/2011-6111/183 md.)

Bozuk veya verimsiz orman alanları; ağaçlandırma, erozyon kontrolü ve rehabilitasyon çalışmalarına konu edilir. Bu alanlarda; mevcut türlerden gerekenler korunur, aşılır ve/veya rehabilite edilir. Ayrıca orman içi boşluk alanlar, bölgede doğal olarak yetişen türlerle ekim, dikim ve aşılama suretiyle imar-ihya ve/veya rehabilite edilerek doldurulur. Ağaçlandırılan, erozyon kontrolü yapılan, imar-ihya ve rehabilite edilen sahalardan elde edilen odun dışı orman ürünleri; öncelikle bu sahaların bakımını gerçekleştiren köy tüzel kişiliklerine, tarımsal kalkınma kooperatiflerine, 5200 sayılı Kanunla kurulmuş üretici birlikleri ve birliklere ve/veya yöre halkına tarife bedeli ile verilebilir.

Ek Madde 13 – (Ek: 16/5/2012-6306/10 md.)

Şehrin içindeki veya yakın çevresindeki ormanlık alanların afetler öncesinde piknik alanı, mesire yeri ve afet sonrasında geçici barınma yeri olarak kullanılması için Orman Genel Müdürlüğüne veya bu Genel Müdürlüğün uygun görmesi hâlinde talepte bulunan idarelerce altyapı hizmetleri verilir.

Ek Madde 14 – (Ek: 10/9/2014-6552/90 md.)

Orman veya orman rejimine tabi alanların; mesire yeri, şehir ormanı, millî park, tabiat parkı, tabiat anıtı, yaban hayatı koruma ve geliştirme sahaları ve avlak olarak ayrılan kısımlarında, orman koruma ve yangınla mücadele için yapılacak yapı ve tesisler ile idarenin ve ziyaretçilerin zaruri ihtiyaçlarını karşılayacak olan taban alanı 250 metrekareyi ve kat adedi bir bodrum kat ve çatı arası hariç ikiyi geçmeyen yapılar uzun devreli gelişme planlarına veya gelişim ve yönetim planlarına göre yapılır. Bu alanlar için imar planı şartı aranmaz.

Ancak, kıyı ve sahil şeritlerinde kalan alanlarda ve kesin yapı yasağı getirilen korunan alanların, orman veya orman rejimine tabi olması hâlinde birinci fıkra hükmü uygulanmaz. İmar planı olan alanlarda plana uyulur.

Bu madde kapsamında inşa edilecek yapıların etüt ve projeleri yöresel doku ve mimari özelliklere, fen, sanat ve sağlık kurallarına uygun olarak Orman ve Su İşleri Bakanlığının sorumluluğunda yapılır.

Bu Kanunun ek 13 üncü maddesinde tarif edilen alanlarda yapılacak altyapı hizmetleri, Orman Genel Müdürlüğünün izniyle, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı, il özel idareleri, büyükşehir belediyeleri veya belediyeler tarafından yapılır.

2873 sayılı Millî Parklar Kanununun uygulandığı alanlarda, alanın sit statüsü özelliği korunması kaydıyla, 21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun diğer hükümleri uygulanmaz.

Ek Madde 15- (Ek: 19/4/2018-7139/17 md.)

Orman kadastro yapılmayan veya orman kadastro yapılmış olup da orman sınırları dışında kalan yerlerde bulunan, gerçek veya özel hukuk tüzel kişileri adına tapuda tescilli olduğu halde, ağaçlandırma ve erozyon kontrolü çalışmaları sırasında kamulaştırılmaksızın orman idaresince 31/12/2017 tarihinden önce ağaçlandırılmış olan taşınmazlardan, orman olarak kullanılmasında yarar görülen taşınmazlara karşılık; aynı bölgede bulunan 19/4/2012 tarihli ve 6292 sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanun kapsamında değerlendirilmeyen 2/B taşınmazlarından, bunun mümkün olmaması halinde diğer hazine taşınmazlarından eşdeğer taşınmaz verilebilir.

Bu maddenin uygulanması ile ilgili usul ve esaslar Maliye Bakanlığından görüş alınarak Orman Genel Müdürlüğü tarafından belirlenir.

Ek Madde 16- (Ek: 19/4/2018-7139/17 md.)

Orman ve Su İşleri Bakanlığınca, bilim ve fen bakımından orman olarak muhafazasında hiçbir yarar görülmeyen ve tarım alanına dönüştürülmesi de mümkün olmayan yerler ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte üzerinde yerleşim yeri bulunan ya da yerleşim yeri oluşturulması uygun olan taşlık, kayalık, verimsiz ve fiilen orman vasfi taşımayan alanlardan, sınırları Cumhurbaşkanınca belirlenen alanlar, Cumhurbaşkanınca belirlenecek usul ve esaslara göre Orman Genel Müdürlüğüne orman sınırları dışına çıkartılarak tapuda Hazine adına tescil edilir. Orman sınırları dışına çıkartılan alanın iki katından az olmamak üzere Devletin hüküm ve tasarrufu altında veya Hazinesinin özel mülkiyetinde bulunan taşınmazlar Orman Genel Müdürlüğüne orman tesis etmek üzere tahsis edilir. ⁽¹⁾

Birinci fıkrada belirtilen alanlarda 21/6/1987 tarihli ve 3402 sayılı Kadastro Kanununun 22 nci maddesinin kadastro yapılmış olan yerlerin ikinci defa kadastroya tabi tutulamayacağına ilişkin hükmü uygulanmaz.

Birinci fıkrada kapsamındaki orman sınırları dışına çıkarılacak alanların tespiti maksadıyla, Orman ve Su İşleri Bakanlığınca yeteri kadar orman kadastro komisyonu görevlendirilir ve bu tespit sırasında ilan süresi bir hafta, itiraz süresi bir ay olarak uygulanır.

Bu Kanunun 1 inci maddesine göre ilk defa yapılacak orman kadastro uygulamasındaki işlemlere ilişkin sürelerde de üçüncü fıkrada hükümleri uygulanır.

(Ek fıkrada:21/12/2019-7201/2 md.) Bu madde hükümleri bu Kanunun 16 ncı, 17 nci ve 18 inci maddelerine göre izin verilen orman alanları ile 23 üncü, 24 üncü ve 25 inci maddelerine göre belirlenmiş özel statülü orman alanlarında, 12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu kapsamında sınırları tespit ve ilan edilen kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri, turizm merkezleri, turizm bölgeleri ve turizm alanlarında, Orman Genel Müdürlüğü'nün bina ve tesislerinin bulunduğu orman alanlarında, tohum bahçesi, tohum meşçeresi, gen koruma ormanlarında ve özel ağaçlandırma için tahsis edilmiş orman alanlarında uygulanmaz.

Ek Madde 17- (Ek: 19/4/2018-7139/17 md.)

Orman köyü veya orman köylüsüne tanınan hak, sorumluluk ve imtiyazlardan istifade eden kasaba iken; 12/11/2012 tarihli ve 6360 sayılı Kanun ile 20/2/2014 tarihli ve 6525 sayılı Kanun kapsamında mahalleye dönüşen yerler, büyükşehir belediyesi kapsamında olmayan yerlerdeki köy ve kasabalarla aynı hak, sorumluluk ve imtiyazlardan faydalanmaya devam ederler.

---

(1) 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nin 38 inci maddesiyle, bu fıkrada yer alan "Orman ve Su İşleri Bakanlığının teklifi üzerine sınırları Bakanlar Kurulunca" ibaresi "sınırları Cumhurbaşkanınca" şeklinde ve "Bakanlar Kurulunca" ibaresi "Cumhurbaşkanınca" şeklinde değiştirilmiştir.

YEDİNCİ FASIL
Muvakkat Hükümler

Muvakkat Madde 1 – (Mülga : 23/9/1984 - 2896/61 md.)

Muvakkat Madde 2 – (Değişik : 5/6/1986 - 3302/10 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılmasına başlanmış, ancak tamamlanamamış orman sınırlama ve orman sınırları dışına çıkarma işlemleri, bu Kanunla değiştirilen ilgili madde hükümlerine göre orman kadastro komisyonlarınca tamamlanır.

Tamamlama çalışmalarının usul ve esasları Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığınca belirlenir.

Muvakkat Madde 3 – Mülga 3116 sayılı kanunun 7 nci maddesinde yazılı üç aylık itiraz müddetini geçirenler bu Kanunun mer'iyet tarihinden itibaren altı ay içinde müracaatla itirazda bulunabilir.

Muvakkat Madde 4 – Bu Kanunun 30 uncu maddesinin orman mahsullerinin satışlarına mütaallik hükümlerinin tatbikatında, 6809 sayılı kanun hükümleri mahfuzdur.

Muvakkat Madde 5 – 1 Mart 1954 tarihinden itibaren 15 Ağustos 1956 tarihine kadar 3116 sayılı Orman Kanununun 5653 sayılı kanun ile değiştirilen 114, 115, 116 ncı ve mezkür Orman Kanununun 122, 123, 124 üncü maddelerinde yazılı suçları ve mevzuu 20 kentali geçmiyen (20 dahil) odun, 10 kentali geçmiyen (10 dahil) kömür, 5 metre mikabı geçmiyen (5 dahil) ağaç veya tomruk, 3 metre mikabı geçmiyen (3 dahil) ve balta, bıçkı, destere gibi vasıta ve aletler ile kaba şekilde yarı mamul hale getirilmiş olan kereste, yırtma, kapak, pedavra gibi emvale taallük eden tahkik veya takip safhasında bulunan orman suçlarını işleyenler haklarında takibat yapılmaz ve verilen cezalar infaz olunmaz.

Yukarıki fıkrada zikredilen suç mevzularına murtabit bulunan orman idaresinin şahsi hakları da düşer ve orman idaresi tarafından kayıtları terkin olunur.

Geçici Madde 6 – (Ek : 20/6/1973 - 1744/3 md.; Mülga : 23/9/1983 - 2896/61 md.)

Geçici Madde 7 – (Ek : 24/5/2000 - 4569/3 md.)

Orman Genel Müdürlüğü döner sermaye işletmeleri bünyesinde bulunan ve bir yıl içinde beş ayı geçmemek üzere münhasıran yangınla mücadele hizmetlerinde çalıştırılacak geçici işçiler için, Orman Genel Müdürlüğü 2000 yılı katma bütçesinde yeni tertip açılır. Şu kadar ki, bu tertibe yedek ödenekten aktarılacak tutar, vize edilen toplam 45 000 adam/ay kullanımı kapsamındaki yangın işçilerinin ücret ve ikramiye harcamalarının gerektirdiği miktarı geçemez.

Geçici Madde 8 – (Ek : 25/6/2010-6001/33 md.)

Bu Kanunun 17 nci maddesi hükümlerine göre 8/11/2003 tarihinden önce verilen turizm ve diğer izinlerin kesin izin hakları devam eder, izinli saha içinde kalmak kaydıyla mevcut tesislere tadilat, kapasite, tür ve sınıf değişikliği izni verilebilir. Çevre ve Orman Bakanlığınca verilen tadilat, kapasite, tür ve sınıf değişikliği izinleri dâhil olmak üzere daha önce turizm amaçlı tesisler için verilen izinler ile diğer izinlerin irtifak hakkına dönüştürülmesinin izin sahibi tarafından talep edilmesi halinde, izin sahibi lehine bu Kanunun 115 inci maddesine göre irtifak hakkı tesis edilebilir.

Geçici Madde 9 – (Ek : 19/4/2012-6292/13 md.)

Tapuda kişiler adına kayıtlı iken, orman sınırları içerisinde kaldığı gerekçesiyle tapuları iptal edilen yerler üzerinde bulunan ve 31/12/2011 tarihinden önce müsadere karar verilen ve Orman Genel Müdürlüğü sabit kıymetlerine alınan tesislerden 29/6/1956 tarihli ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu kapsamındaki fabrika veya ticarethane niteliğindeki tesisler öncelikle kullanıcılarına olmak üzere yirmi dokuz yıla kadar kiraya verilebilir. Bu nitelikteki tesislerle ilgili devam eden davalar sonucunda müsadere kararı verilmesi hâlinde, müsadere karar verilen bu tesisler ile genel bütçeli kamu idarelerine veya özel bütçeli idarelere verilmiş olan izinli alanlarda izin maksadı haricinde yapılmış tesisler hakkında da bu hüküm uygulanır.

Geçici Madde 10 – (Ek : 20/8/2016-6745/3 md.)

Bu maddenin yürürlük tarihinden önce Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından erişme kontrolü uygulanan karayollarında yapılan, işletilen, işletirilen veya yap-işlet-devret modeli esas alınarak yaptırılan ve işletirilen binalar ile hizmet tesisleri ve bakım işletme tesisleri, erişme kontrolü uygulanan karayolunun müştemilatı sayılır. Bu bina ve tesislerin Devlet ormanlarında bulunması hâlinde Orman ve Su İşleri Bakanlığınca Karayolları Genel Müdürlüğüne devrine bedelsiz olarak izin verilir.

Geçici Madde 11 – (Ek : 20/8/2016-6745/4 md.)

Bu Kanunun 93 üncü maddesinin üçüncü fıkrasına göre müsadere olunan tesis, 6762 sayılı Kanun kapsamında fabrika veya ticarethane ise ve Cumhuriyet başsavcılığı tarafından kovuşturmaya yer olmadığına dair karar ya da yargılama sonucunda mahkeme tarafından beraat kararı verilmişse, müsadere olunan bu tesisler bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren dört yıl içinde Orman Genel Müdürlüğüne kırk dokuz yıllığına kiraya da verilebilir.

Geçici Madde 12- (Ek:21/12/2019-7201/3 md.)

Bu maddeyi ihdas eden Kanunla ek 8 inci maddede yapılan değişiklikler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce ihalesi yapılmış veya sözleşmeye bağlanmış kiralama işlemleri hakkında uygulanmaz.

Madde 118 – Bu kanun neşri tarihinde mer'iyete girer.

Madde 119 – Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

31/8/1956 TARİHLİ VE 6831 SAYILI ANA KANUNA İŞLENEMEYEN GEÇİCİ MADDELER:*1. 23/9/1983 tarihli ve 2896 sayılı Kanunun geçici maddeleri:*

Geçici Madde 1 – Yürürlükten kaldırılan 38 inci madde hükümlerinden bu Kanunun yayımı tarihine kadar yararlanmış bulunanların hakları saklıdır. Ancak, köy tüzelkişiliği tarafından bu ormanların korunmasına devam olunmadığı veya amenajman planları esaslarına ve izin şartlarına riayet edilmediği anlaşıldığı takdirde Tarım ve Orman Bakanlığınca tahsisten vazgeçilebilir.

Geçici Madde 2 – Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılmasına başlanmış, ancak tamamlanamamış orman kadastro ve orman sınırları dışına çıkarma işlemleri, bu Kanunla değiştirilen ilgili madde hükümlerine göre orman kadastro komisyonlarınca tamamlanır.

Geçici Madde 3 – Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce kurulmuş orman ürünü işleyen fabrikalar, hızar ve şeritler ile açılmış ocakların, 6831 sayılı Orman Kanununun bu Kanunla değiştirilen 18 inci maddede belirlenen yeni mesafelere uygunlukları aranmaz. Ancak, bu fabrikalar, hızar ve şeritler ile ocakların sahipleri, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç altı ay içinde açık adresi, yeri ve faaliyetlerini yazılı olarak, bölgelerindeki en yakın orman idaresine bildirmekle zorunludur.

Geçici Madde 4 – Bu Kanunun 60 ıncı maddesiyle eklenen ek madde 5 gereğince hazırlanacak yönetmelikler, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren dokuz ay içinde yayımlanır.

Geçici Madde 5 – Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 6831 sayılı Orman Kanununun 17 nci ve 115 inci maddelerine istinaden 99 yıl süreyle verilmiş bulunan izin ve irtifak haklarındaki süreye ilişkin haklar saklı olup, bunlar hakkında bu Kanunla değiştirilen 17 nci maddenin 3 üncü fıkrasındaki 49 yıl sonundaki süre uzatımıyla ilgili hüküm uygulanmaz ve yapılmış her türlü bina ve tesislerin bedelsiz ve eksiksiz hazineye devri işlemi bu 99 yıllık süre sonunda yapılır.

2. 3/11/1988 tarih ve 3493 sayılı Kanunun geçici maddesi:

Geçici Madde – Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 6831, 1475, 2918 ve 2926 sayılı Kanun hükümlerine muhalefetten açılan ve devam eden davalardan, kanunların değiştirilen hükümlerine göre mahkemelerin görev alanı dışına çıkarılan suçlarla ilgili olanlar hakkında görevsizlik kararı verilir, varsa tutuklular derhal tahliye edilir. Kararın bir örneği ve tutanak ilgisine göre mahallin en büyük mülki amirine, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Bölge Müdürüne, Bağ-Kur İl Müdürüne, İl Emniyet Müdürlüğüne veya ilçe emniyet Amirliğine veya orman bölge şefliğine gönderilir. Bu makamlar, evrakın ilgilileri hakkında tutanaklarında yazılı suçlarının Kanunun değişikliğinden önceki cezalarından sadece para cezasının asgari haddini uygulamak suretiyle karar verirler. Verilecek para cezasından, aynı suçtan dolayı tutuklu kılınan süreler 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci bendinde kabahatler için gösterilen asgari hadde göre hesap edilerek mahsup edilir. Para cezaları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunur.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 6831, 1475, 2918 ve 2926 sayılı Kanunların değiştirilen hükümlerine göre mahkemelerin görev alanı dışına çıkarılan suçlardan dolayı kesinleşmiş ve henüz yerine getirilmemiş mahkûmiyet kararlarının sadece para cezasına ilişkin kısımları infaz olunur ve hükümlü olanlar ise derhal tahliye edilir. İnfaz edilecek para cezasından, aynı suçtan dolayı tutuklu ve hükümlü kalan süreler 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci bendinde kabahatler için gösterilen asgari hadde göre hesap edilerek mahsup edilir.

3. 17/6/2004 tarihli ve 5192 sayılı Kanunun Geçici Maddesi:

Geçici Madde 1- Orman Kanununun bu Kanunla değişik 71 inci maddesi hükümleri uyarınca geçmişe yönelik herhangi bir tazminat farkı ödenmez.

4. 31/3/2011 tarihli ve 6217 sayılı Kanunun Geçici Maddesi:

Geçici Madde 3 – Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar, 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun 93 üncü maddesinin üçüncü fıkrasına göre müsadere olunan tesisler 29/6/1956 tarihli ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu kapsamında fabrika veya ticarethane ise ve Cumhuriyet başsavcılığı tarafından kovuşturmaya yer olmadığına dair karar ya da yargılama sonucunda mahkeme tarafından beraat kararı verilmiş ise, müsadere olunan bu tesisler bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içinde Orman Genel Müdürlüğüne yirmidokuz yıllığına kiraya da verilebilir.

**6831 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ GÖSTERİR LİSTE**

Değiştiren Kanunun/KHK'nin Numarası	6831 sayılı Kanunun değişen maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
7395	—	15/12/1959
1056	—	17/7/1968
1444	—	25/7/1971
1744	—	4/7/1973
1906	—	14/6/1975
2655	—	20/4/1982
2896	54, 55, 56 ncı maddeleri Diğer maddeler	1/3/1984 1/1/1984
3302	—	19/6/1986
3373	8, 9 ve 10 uncu maddeleri Diğer maddeler	1/1/1987 28/5/1987
3493	—	11/11/1988
4079	—	8/3/1995
4114	—	8/7/1995
4569	—	30/5/2000
4570	—	30/5/2000
4629	—	1/1/2002 tarihinden geçerli olmak üzere 3/3/2001
4915	—	11/7/2003
4999	—	18/11/2003
5177	16	5/6/2004
5192	17, 71, 108, Ek Madde 8 ve İşlenemeyen Hüküm Geçici Madde 1	3/7/2004

**6831 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ GÖSTERİR LİSTE**

Değiştiren Kanunun/KHK'nin Numarası	6831 sayılı Kanunun değişen maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
5218	110	21/7/2004
5728	70, 77, 78, 79, 80, 83, 84, 85, 88, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101,102,103,104,105,106,107,108, 109,110, 111/a, 112, 113,114, 116 ve Ek Madde 7	8/2/2008
5801	Ek Madde 9	13/8/2008
5831	7, 9, 45 ve Ek Madde 10	27/1/2009
5995	16	24/6/2010
6001	17, Ek Madde 9, Ek Madde 11 ve Geçici Madde 8	13/7/2010
6111	19, Ek Madde 12	25/2/2011
6217	91, İşlenemeyen Hüküm	14/4/2011
KHK/657	7	2/11/2011
KHK/666	12, 71	31/12/2011 tarihinden geçerli olmak üzere 2/11/2011
6292	7, 8, 9, 10, 11, 12, 17, Ek Madde 9, Geçici Madde 9	26/4/2012
6306	Ek Madde 13	31/5/2012
6444	Ek Madde 11	15/3/2013
6462	71	3/5/2013
Anayasa Mahkemesi'nin 22/5/2013 tarihli ve E.: 2012/108, K.: 2013/64 sayılı Kararı	11 inci maddesinin birinci fıkrasının üçüncü ve dördüncü cümleleri	12/7/2013 tarihinden başlayarak altı ay sonra

**6831 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN
MEVZUATIN VEYA ANAYASA MAHKEMESİ TARAFINDAN İPTAL EDİLEN HÜKÜMLERİN YÜRÜRLÜĞE
GİRİŞ TARİHİNİ
GÖSTERİR LİSTE**

Değiştiren Kanunun/KHK'nin/ İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	6831 sayılı Kanunun değişen veya iptal edilen maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
Anayasa Mahkemesi'nin 27/12/2012 tarihli ve E.: 2011/139, K.: 2012/205 sayılı Kararı	12, 71	10/10/2013
6527	11, 31, 32, Ek Madde 9	1/3/2014
6552	Ek Madde 14	11/9/2014
6745	Geçici Madde 10, Geçici Madde 11	7/9/2016
KHK/694	17	25/8/2017
7078	17	8/3/2018
7139	7, 9, 18, 30, 40, 69, 70, 72, 73, Ek Madde 5, Ek Madde 15, Ek Madde 16, Ek Madde 17	28/4/2018
KHK/700	3, 13, 17, 24, 28, 35, 68, 77, Ek Madde 16	24/6/2018 tarihinde birlikte yapılan Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanının andiçerek göreve başladığı tarihte (9/7/2018)
7201	Ek Madde 8, Ek Madde 16, Geçici Madde 12	24/12/2019
7255	1, 18, 94, 116, Ek Madde 9	28/10/2020
Anayasa Mahkemesinin 16/7/2020 tarihli ve Esas No.:2018/104; Karar No.:2020/39 sayılı Kararı	18	27/11/2020
7333	17	28/7/2021
7346	18	25/12/2021